

Històries
del meu Masmor

Joan Maresma Rujadas

En aquests relats de fets anecdòtics del meu estimat Masnou hi trobareu de tot: alegries, tristeses, personatges coneguts per a alguns o ignorats per a d'altres, fets de molts anys enrere, que quasi ningú ja no recorda, d'altres de més actuals, o històries viscudes personalment, d'altres transmeses de pares a fills per la gent del Masnou de soca-rel, però totes fruit de l'amor pel lloc on vaig néixer i pel desig que no quedin sepultades del tot pel pas dels anys.

Ja sé que d'altres podien haver-ho fet molt millor que jo; i demano perdó per si algunes de les persones que hi surten o els seus descendents es creuen ridiculitzats.

Només em fa escriure, com he dit, l'afany de testimoniar una colla de fets del meu estimat poble.

• VISCA EL MASNOU !!!

El Masnou, 1975-2011

ANÈCDOTES DE TOTA MENA

LA LLEGENDA D'EL TORRENT D'ASE (85)

Quan la nostra costa era un perill constant de la pirateria de l'altre costat de la Mediterrània, els pobles eren un tros endins de la platja; només quedava ran de la mar algun casalot de pescadors, on hi guardaven els ormeigs de l'ofici, i moltes vegades eren víctimes de les escomeses de la gent procedent de la moreria.

En una de les ràtzies que feren uns moros a la nostra costa, quan encara no existia Masnou, disfressats, arribaren fins a Teià i robaren tot el que varen poder i fugiren a corre-cuita, embarcant en el seu vaixell, que els esperava.

Un dels components de l'escamot atacant va veure una noia de Teià molt maca i gentil, se'n va enamorar i es va fer el propòsit d'anar un altre dia a raptar-la i fer-ne la seva esposa.

I tal com havia planejat, un dia va tornar de mar endins a buscar la seva enamorada.

Amb un gran sigil, els pirates pujaren pel torrent, que era l'únic camí per anar a Teià, però els homes del poble els varen descobrir abans no en fessin de les seves.

Sense que ni arribessin al poble, i després d'una gran batussa, els de Teià els foragitaren torrent avall, mentre que a un d'ells el deixaren atùit i sense vida. El mataren a pedrades i a cops d'estaca. Era el moro Hassan, el cap dels pirates i el que volia emportar-se la noia.

D'aquell torrent que no tenia nom, en començaven a dir el torrent d'en Hassan, i amb el temps, aquest apel·latiu es va anar catalanitzant. I de mica en mica es convertí en el torrent que tots coneixem.

De Hassan, va anar derivant a Assan, Asa, i finalment, a Ase.

EL TESTAMENT D'EN XENA (1)

De can Xena, ja no en queda ningú, però sí que és viu, en la memòria de la gent d'El Masnou, el record d'un fet que ha passat de generació en generació.

Conten els vells, que l'avi Xena era d'una casa més aviat pobre, que treballant anaven fent, però no tenien ni hisendes, ni propietats, ni cases... res de res.

No obstant això, l'home un dia va anar a cal notari i va voler fer un testament.

Decidit va començar a dir-li al senyor notari que deixava la seva dona i els fills ben arreglats, i tot era anomenar mils i mils de diners; tants mils duros per a la dona, més mils duros per a l'hereu i més per a la noia, i per als altres fills i vinga mils i mils de duros! i el pobre notari anava anotant.

A la fi el senyor notari va preguntar-li:

- Però a veure, a veure; tots aquests béns que m'anomena i tots aquests milers de duros, vostè com els té, en efectiu, amb solars o finques, cases, algun negoci...?

I ell contestà tot resolut:

- No, no senyor, jo no tinc res de tot això. Jo els ho deixo ... i, ells, que els busquin.

EL SON D'EN NONI (2)

De sempre que els de can Noni devien ser mig llampats, perquè encara avui, quan algú fa alguna ximpleria, li pregunten si ha begut aigua del pou de can Noni.

Dels descendents, ja no en queda cap aquí al Masnou però tothom sap que vivien a la placeta on ara en diuen "de Madrid", fent cantonada amb el carrer Dr. Botey, on hi havia hagut, fa un temps, una sucursal de "la Caixa".

Un any a la vigília de Sant Pere, tota la família Noni anà a veure els focs, que com sempre, es feien a la platja, i després es van entretenir més del compte i varen anar a dormir tard.

En desitjar-se bona nit, el noi gran va dir als de casa seva:

- És molt tard i tinc molta son, me'n vaig a dormir i no em crideu demà, deixeu-me dormir fins que el cor em digui prou.

I sí, sí, tota la família va complir al peu de la lletra el que els havia dit el noi, i va passar el dia de Sant Pere, l'endemà i l'altre, i el noi vinga dormir, fins que el matí del dia de la "son", el 2 de juliol, quan s'havia acabat la Festa Major, el noi es va llevar, es va mudar ben mudat i se'n va anar a l'ofici de Sant Pere i es va trobar que, de la Festa Major, tot era dat i beneït.

Per això encara avui dia, com allò de l'aigua del pou, quan algú dorm moltes hores li diem: "A veure si faràs el son d'en Noni!"

PER TOCAR EL VIOLÍ (3)

En Mariano Rossell, cap a mitjans del 1800, era un d'aquells homes de poble que feia tots els oficis: tocava el violí, feia d'escrivent a l'Ajuntament i agafava totes les feines que li sortien.

Actualment es coneix el seu nom perquè té un passatge dedicat. El seu mèrit es deu a haver fet unes memòries on hi anotava tots els esdeveniments que passaven al poble; gràcies a elles es saben una sèrie de detalls de la vida del Masnou d'aquells dies del segle XIX.

Aquest senyor, entre altres coses, era músic i tocava el violí. Un any, per la diada de Sant Pere, havia de tocar a l'envelat però es va donar el cas que la seva dona estava a punt de tenir un fill i li van agafar els dolors del part quasi a l'hora que ell havia d'anar a tocar. Va córrer a buscar la llevadora i avisar uns familiars i la va haver de deixar. I En Mariano Rossell se'n va anar a l'envelat a tocar el violí, ple d'angoixa i nerviosisme.

Quan feia una estona que anava el sarau, va entrar a l'envelat un familiar a donar-li la bona nova que la seva dona havia tingut un noi i que tot havia anat bé. Ell, ja més tranquil, continuà tocant enmig de les felicitacions dels companys músics i coneguts.

Però no feia gaire estona d'això que arribà un altre missatger a dir-li que tenia un noi. Li va cridar:

- Que tens un noi!
- Sí, ja ho sé, moltes gràcies! – li va contestar.
- No, no, és que en tens un altre, que és bessonada!
- I què?, tot ha anat bé? -preguntà ell.
- Sí, home sí, no pateixis, la teva dona i els nens estan perfectament; quan s'acabin els balls ja vindràs -fou la resposta de l'emissari.

El pobre home va continuar tocant i les brometes dels companys músics i les felicitacions dels coneguts que eren a l'envelat varen augmentar, carregades d'ironia per l'arribada dels dos bessons.

Al cap d'una estona, mentre ell continuava tocant, va arribar un altre enviat, per comunicar-li que tenia un altre noi.

- Mariano, Mariano! que tens un altre noi!
- Ja ho sé, ja m'ho han vingut a dir.
- No, home no, que és un altre!
- Sí, ja ho sé que ha sigut bessonada! -va dir en Mariano.
- No, home no! que et dic que és un altre, que en lloc de dos en són tres! tres nois!

Llavors sí que l'home es va esverar i deixant el violí se'n va anar corrent cap a casa seva tot dient:

- Prou, plego, perquè mentre jo vagi tocant el violí la meva dona no parará de parir nanos!

NO SERVEIXEN DE RES (6)

A Cal Soberano varen començar a fer veles per als vaixells del Masnou, i en van anar fent mentre va haver-hi vaixells que en necessitaven.

Els primers Maristany, amb quatre talers i amb molts treballs i sacrificis van fundar el que després seria una fàbrica amb molta empenta i que, després de fer veles per als vaixells, varen fer bosses de tota mena.

Un dels Maristany es va passar la vida només treballant i treballant sense donar-se mai cap gust, estalviant sempre per tal de fer créixer la seva indústria. Ningú no l'havia vist mai a cap cafè, ni a cap sarau del Casino. La seva diversió era treballar i treballar i donar un vol pel poble, que per fer això no havia de pagar res.

Ja vell, va emmalaltir i es va morir. Però quan era a les acaballes de la seva vida, l'home que havia recollit una petita fortuna i havia fundat la fàbrica de cal Soberano, en adonar-se que els diners no li servien per res i que havia de deixar-ho tot, es va desesperar i deia als seus familiars:

- Porteu-me els bitllets, que m'hi eixugaré el cul!

EL MARQUÈS DE LA MANGUERA (7)

On actualment hi ha la Casa de Cultura hi vivia i n'era el propietari el senyor Jaume Sensat. Un exemple del típic indiano i rendista del Masnou, que s'havia fet construir una casa d'acusat estil modernista, com moltes mostres en queden encara avui al nostre poble, i l'home n'estava orgullós de tenir una casa tant bonica.

Això era a principis del 1900, quan la carretera que travessa la vila, era un autèntic camí ral o camí de carro, amb el terra de sorra. Sobre tot a l'estiu, quan feia uns dies que no plovia, el pas dels carros provocava un núvol de pols, omplint-ne totes les cases de prop la carretera.

El senyor Sensat, per evitar que casa seva fos un niu de pols i com que al mateix temps, no tenia cap feina, cada dia de bon matí i cap al tard regava el seu davant de carretera. Primer ho devia fer amb una galleda com feien altres veïns, però com que a ell no li venia d'un duro, es va comprar una "manguera" (n'hauríem de dir mànega) i així ,amb més comoditat, podia regar el davant de casa seva.

Això va cridar l'atenció de la gent, ja que en aquell temps no devia haver-hi ningú que tingués una manguera i algú va començar a dir-li, tot fent brometa, el Marquès de la Manguera. Fins que un dia, varen posar-li, enganxat a la porta un rètol que deia:

VÓS QUE SOU HOME SENSAT
I TENIU LA GRAN FAL·LERA
DE REGAR LA CARRETERA,
DES D'AVUI QUEDEU NOMBRAT
EL MARQUÈS DE LA MANGUERA!

I des d'aquell dia, per a la gent del Masnou, aquella casa és a
Cal Marquès de la *Manguera*.

SI NO EN PAGO UN, COM VOLS QUE EN PAGUI DOS?(11)

El Satxo era un cas perdut, borratxo empedreït, jugador, i totes les altres coses que hi vénen al darrera. Però, com tots els d'aquesta mena, de tant en tant en tenen alguna de bona.

Un dia va agafar el tren per anar a Badalona i com que no en tenia ni cinc, no va comprar bitllet. Va passar el revisor, i en entrar al vagó i demanar el bitllet amb la cantarella "Señores, billetes por favor", ell ni es va immutar i quan arribà al seu departament li va dir de dret i sense embuts, que ell no en tenia, de bitllet.

El revisor es va treure la llibreteta i va començar a escriure, tot dient-li:

- Pues muy bien, me pagará el billete doble, que ahora mismo voy a hacerle.

Ell, tot tranquil, li contestà:

- Sí, home, vés escrivint; però, com vols que et pagui el doble, si no tinc diners per comprar-lo senzill? Si hagués tingut diners, ja hauria anat a la taquilla com tothom a comprar-lo.

I el pobre revisor va haver de deixar-lo per inútil.

ON HAIG D'ANAR? (12)

La Celestina era una dona que vivia al carrer de Sant Pere, on hi tenia una mica de botiga de betes i fils, que feia riure o feia pena ja que tot estava a pilons i quan li demanaven una cosa trigava una bona estona per trobar-ho, pel desordre que hi havia.

Una vegada va tenir el seu home malalt, i naturalment, va anar a buscar el metge perquè el visités. El metge, el senyor Rosés de can Fita, li va receptar un remei d'aquells que feien a la farmàcia, i li digué que n'hi donés una cullerada tres cops al dia. L'endemà, quan el metge va tornar a visitar-lo, va preguntar a la Celestina si li havia donat el remei perquè va veure l'ampolla buida sobre la tauleta de nit, i ella li va dir:

- Sí senyor, l'ampolla és buida, perquè vaig pensar, per què li has de donar de mica en mica, i pensar-hi a l'hora de dinar, i tornar-hi a l'hora de sopar? No, res de tot això! Sap què vaig fer ahir venint de la farmàcia? Doncs li vaig donar tota l'ampolla de cop i no s'hi ha de pensar més! I també vaig pensar que si la hi donava tota es curaria més de pressa.

No sé si va ser per culpa d'haver pres tot el remei d'un sol cop o perquè no hi havia res a fer, el seu home, pobret, es va morir.

Llavors hi havia el costum que els veïns ajudaven a vestir el difunt. Així és que quan van saber que el pobre Joanet era

mort, les veïnes varen córrer a oferir-se a ajudar-la, ja que ella vivia sola amb el seu marit.

El primer que va dir a les veïnes, entre els quals hi havia la meva àvia, va ser que ja l'havia vestit

- Però com t'ho has fet, dona, tota sola?

- Per què no ens cridaves més aviat, dona?

I la Celestina, tranquil·lament, els va contestar:

- Per què us havia de cridar, si era mitja nit? Ja l'he vestit quan encara era viu.

Lavors els va explicar que quan en Joanet estava agonitzant li havia posat la camisa, els pantalons i l'americana, tot dient-li: "Apa vinga, Joanet dóna't aire, cuita home, dóna't aire", i que ell li deia: "Però, noia on haig d'anar tant mudat?", amb una veueta, ja mig de l'altre món.

En acabar de fer-li el nus de la corbata el pobre Joanet es va morir i, així, es va estalviar la feina de vestir-lo.

LLUNY DEL MASNOU (8)

Com a molts pobles de la costa, sigui per la falta de llocs de treball, com en diem ara, o per afany d'aventures que molt jovent, anava a les Amèriques a fer fortuna.

Alguns, després de moltes privacions i sacrificis, s'arrelaven a la seva nova terra i no tornaven mai més, mentre que d'altres, la gran majoria, tornaven igual de pobres de com se n'havien anat i encara es feia brometa amb ells, dient que "els havia caigut la maleta a l'Estret", volent dir que no portaven ni un ral de la seva estada a Amèrica. Tot i això alguns encara n'explicaven grandeses i algun sopar de duro.

Pocs, molt pocs, arribaven fets uns rics "Indianos".

Com un de tants, en Blai Caneres també va anar a Amèrica provar fortuna i també, com a la majoria en tornar, "li va caure la maleta a l'Estret de Gibraltar".

Contaven que un dia vagant mig perdut pels carrers de Buenos Aires, va entrar en un cinema, que llavors era mut; això sí, com era costum la sessió cinematogràfica estava amenitzada amb música de fons per un piano. Va entrar-hi com aquell qui diu sense saber el què feien i mig a les palpentes s'assegué a la butaca, disposat a passar l'estona sense interessar-se gaire per la pel·lícula i es va mig endormiscar.

Tot d'una el va sorprendre la música que sonava al piano. Sí, sí! allò que sonava era el vals de les Pepones! Es va refregar les orelles i els ulls per despertar-se i quasi sense respirar va escoltar amb més atenció. Era clar i evident: eren les notes alegres i airoses d'aquell vals típic de les Festes Majors del Masnou i el tocava amb un estil i d'una mena de manera, que el pianista per força havia de ser de la vila, o si més no, d'algun poble veí; però és clar, o més ben dit, era fosc i no podia veure on eren el piano i el pianista.

I les notes d'aquell vals omplien la sala tot recordant-li tantes coses del seu estimat Masnou. Tot era estirar el coll, mirant de descobrir d'on sortia aquella melodia, mentre se li feia un nus a la gola, i ple d'emoció, una llàgrima d'enyorament se li esmunyia cara avall, tot dient-se, per ell mateix, "Déu meu, que és trist, ésser tant lluny de la Pàtria".

Per fi s'acabà la pel·lícula, i varen encendre els llums. Allà, al fons de la sala, prop de la pantalla, va veure el piano, i el pianista era en Gabriel Bert, el que tantes vegades els havia fet ballar tocant el piano al vell Casinet. En Blai, sense poder esperar s'enfilà sobre la butaca i es posa a cridar "Bert!, Bert!, Bert! ". L'altre, en sentir que el cridaven, s'aixecà i en veure en Blai corregué fins que es trobaren al mig de la sala i emocionats i amb els ulls espurnejant s'abraçaren, voltats de l'estranyesa del públic, que anava sortint lentament.

PERETONADES (16)

El diminutiu de Pere, Peretó, era molt corrent al Masnou d'anys enrere. Un dels Peretons mes cèlebres per les seves extravagàncies fou en Pere Maristany i Pagès, conegut per en Peretó Músic.

Conco i carregat de diners, feia el que volia encara que anés al revés de la gent. Tant li eren naps com cols i, si algú es reia d'ell i el tenia per un ximplet, li era igual. Vivia amb dos germans, concos com ell, al carrer de la Gaditana, i tot el pis de dalt de la casa el tenia ple d'ocells de tota mena, com una gran gàbia de la qual ell en tenia cura. Era una de les seves cebes.

Un any, el dia de Sant Pere a la tarda, que feia una calor de mil dimonis, va sortir de casa seva, abrigat de rigorós hivern, amb un barret ensorrat fins a les orelles, un abric gruixut, un tapaboques entortolligat al coll i va baixar pel torrent de Vallmora, fins al camí ral, passant per davant del Casino; va entrar a l'envelat a fer el tat i se'n va tornar a casa seva, enmig de la riota de tothom que el veia.

Però ell com si res, que per dintre encara devia riure més que ningú!

De vegades també feia alguna broma una mica pesada però com que pagava ningú li'n feia retret.

Com que en aquell temps no hi havia bombes ni electricitat es feia treure l'aigua del pou per omplir el safareig per un home a qui llogava un cop per setmana.

Un dia que l'home va arribar disposat a pouar l'aigua, es va trobar que en lloc d'una galleda, al capdavall de la corda hi tenia lligat un cistell i, és clar, per més que tibés la corda amunt i avall era tan poca l'aigua que en treia que no acabava mai. El senyor Peretó es va fer un tip de riure i en comptes de donar-li un duro com cada setmana, n'hi va donar tres, i tots contents.

Una vegada va anar a Barcelona amb un dels seus germans, que era una mica curt de gambals, i en passar per un carrer estret del barri de la Ribera, aquest germà li va dir:

- Peretó, tinc ganes d'anar de ventre i em sembla que no podré aguantar-me fins a l'estació de França.

- No pateixis -li digué en Peretó-. Fes-ho en una cantonada posat darrere la porta, que jo ja vigilaré i no et veurà ningú.

Quan el va tenir ajupit fent la feina, va cridar un guàrdia municipal, i és clar, el va atrapar, i després de renyar-lo li va fer pagar una multa, que ell va pagar, tot rient de la situació apurada que havia fet passar al seu germà.

La més sonada, però, la va fer un dia que va convidar a fer un dinar a Barcelona uns paletes que havien anat a treballar a casa seva.

El dia convingut se'n van anar tots a Barcelona a fer un bon dinar a la fonda i van menjar tot el que varen demanar fins que el cor els va dir prou, perquè, com que pagava el senyor Peretó, tots van fer una fartanera de ca l'ample.

Quan els va tenir ben tips, prenent cafè i copa, fumant el corresponent puro de l'Havana i fent la gran xerinola, els va dir que anava al lavabo i que tornava de seguida. I el que va fer va ser marxar, tot dient als cambrers que aquells que es quedaven pagarien les despeses.

Anava passant l'estona i el senyor Peretó no venia, i l'amo enfadat, que volia cobrar i els deia que aquell senyor feia hores que havia marxat i li havia dit que ells pagarien i que si no pagaven aniria a buscar la policia, sense deixar sortir ningú del local, mentre els altres, pobres, espantats, esporuguits, quasi demanaven clemència dient que ells no tenien un ral, que al menys en deixessin sortir un d'ells per anar a buscar el senyor Peretó, que ja deixarien un rellotge de butxaca que un portava, que els altres es quedarien a rentar plats i a netejar la cuina, però que no anessin a buscar la policia, que tot era un mal entès, que el senyor Peretó ja vindria.

Fins que, cap el tard de la tarda, va arribar el senyor Peretó i va pagar-ho tot; a l'amo de la fonda i als cambrers els va donar una bona propina i aquells a qui havia fet passar una mala estona van acabar per oblidar-ho tot.

UN XOFER DISTRET (18)

Un dels primers cotxes que hi va haver al Masnou fou el de cal Soberano. Era un d'aquells cotxes amb el xofer i els passatgers separats per un vidre gruixut, un d'aquells que fan cada any al raylle Barcelona – Sitges.

Molts dies els de cal Soberano anaven a Barcelona per coses de la fàbrica, visitar clients, anar al banc,...

Generalment hi anava el senyor Jaume, més conegut com el "Torero", ja que tenia fama de fer córrer a moltes noies i dones joves de la fàbrica, abusant de la seva condició d'amo. Tenia de xofer en Martí, un home seriós, mal carat, poc xerraire, d'un caràcter atapeït.

Un dia, com de costum, amo i xofer varen anar a Barcelona, per fer algunes visites, i debut a la separació que anaven en el cotxe i que el xofer era com era i guardaven les distàncies, quasi bé no es van dir res en tot el matí, només el més just per part de l'amo, per indicar-li cap a on volia que el portés, i tot contestat pel xofer amb un cop de cap i un gruny.

En aquell temps els cotxes podien aparcar on volien i després d'haver voltat mig Barcelona, en Martí i el cotxe esperaven el senyor Jaume que sortís al davant mateix d'un Banc.

Ja era prop de mig dia i era l'última visita que feia el senyor Jaume. Per en Martí era qüestió de carregar l'amo, arrencar i no parar fins al Masnou.

El senyor Jaume va sortir del banc, va anar cap al cotxe, va obrir la porta per pujar -hi, però en aquell moment, un amic seu que casualment passava per allí el va cridar i es va iniciar una conversa, i d'un cop va tancar la porta del cotxe.

En Martí, primer en veure el senyor Jaume sortir del banc, després sentir la porta i que a continuació es tanqués al seu darrere, sense dir res, ni tan sols tombar el cap per mirar si el senyor era dintre, va arrancar i cap al Masnou falta gent!

El més bo va ser quan va arribar en Martí sol al Masnou. En sentir el soroll del cotxe la senyora i els fills sortiren a rebre'l tot cridant "El papa arriba, papà, papà!"

Quan el cotxe es va aturar, davant de la casa, i en Martí diligent, va anar a obrir la porta del darrere, no en voleu d'exclamacions!

El pobre home va quedar esglaiat amb la "desaparició" de l'amo, ja que estava convençut que el senyor Jaume havia pujat; fins i tot va arribar a creure que l'havia perdut pel camí.

La senyora i els fills no comprenien res i plorant i gemegant li preguntaren, com era que el senyor Jaume no era amb ell, i el xofer no en sabia res.

Encara bo que aviat va arribar el senyor Jaume, que havia agafat el tren.

En mig de les alegries de la senyora i dels fills, l'amo estava fet una fera i maleïa els errors del xofer, i tota la seva parentela.

NO HI HA COM UN BON AMIC (22)

Des de la fundació del Casino, cada estiu hi passaven gairebé totes les companyies de teatre que actuaven a Barcelona. Era com un repte que tenien totes les juntes directives de la Societat, de fer venir al poble el que es feia a la gran ciutat. Això va durar fins als anys quaranta, que per dificultats econòmiques, ja no va ser possible.

A principis de segle XX, quan l'actor Enric Borràs, va començar a agafar fama, els dirigents del Casino varen anar a trobar-lo, perquè fes una actuació al Masnou, amb l'obra que ell volgués i el dia que li vingués bé; però en Borràs sempre s'excusava dient-los que tenia tot l'any programat i que li era impossible.

En Pere Grau, després Comte de Lavern, i l'hereu Tomàs, homes d'influència i de diners, varen proposar a la junta de fer gestions amb el seu representat, amb la seguretat que a ells no els diria que no.

Però malgrat d'oferir-li els diners que volgués, que fes l'obra que ell volgués i el dia que li semblés i d'anar-hi una i una altra vegada, van fracassar. En Borràs sempre estava ocupat i no tenia un dia lliure per venir al Casino, deixant el prestigi d'en Pere Grau i de l'hereu Tomàs una mica per terra.

Tot això, de les ganes que tenien els senyors del Casino que vingués en Borràs i de les seves negatives a venir al Masnou, ho va saber l'Eduardo de cal Guill, més conegut per Duardo.

En Duardo era un dels germans Antich, família del Masnou que es dedicava al negoci de vins, coneguts comercialment amb el nom d'"Alcoholes Antich". Com que no servia per estar al despatx, feia de carreter. Cada dia anava de Masnou a Barcelona a portar bótes amunt i avall i tenia amistat, amb en Borràs, de trobar-se per la carretera, ja que en Borràs també feia el trajecte Badalona-Barcelona amb carro, fent de traginer amb el seu pare.

L'Eduard se'n va anar a dir als senyors del Casino que, si volien, ell parlaria amb en Borràs i que per mica que pogués i si ell li ho demanava, segur que vindria.

Els del Casino se'l van prendre amb broma, pensant que el que ells no havien aconseguit, ves si podria un pobre que feia de carreter! Però li van dir que fes.

En Duardo de cal Guill va anar a trobar en Bonàs i el gran actor Enric Borràs, en el més bon moment de la seva carrera artística, va venir al Casino de Masnou, una vegada, i tantes vegades com el noi de cal Guill li ho va demanar.

Va poder més la bona amistat d'un home senzill, que tota la fatxanderia i els diners dels homes del Casino.

COM OBTENIR EL CARNET DE CONDUIR (29)

Cap als anys vint l'hereu de Can Panna de Vallromanes, baixava cada dia a vendre llet a Masnou amb una tartana, pel Coll de Clau i de Teià arribava a Masnou. Però l'home es volgué modernitzar i es va comprar un cotxe, un Ford d'aquells que sortien a les pel·lícules d'en Charlot i desà la tartana i anava tot cofoi amunt i avall, carregat de pots de llet, fent voltes i més voltes pel camí de carro que anava a casa seva.

L'únic inconvenient era que no tenia carnet. Havia estat un autodidacta de la conducció i encara que, pràcticament, per fer el que feia en sabia molt, el van amenaçar que si no tenia el carnet no podria circular.

Llavors no hi havia autoescoles i va haver d'anar a Montjuïc a classe i a examinar-se. I una vegada i una altra, i una altra, el suspensien sempre quan feia la part pràctica.

Tantes vegades hi anà que es feu amic del cap dels examinadors i un dia el va convidar a ell i la seva senyora a fer una costellada a casa seva, a Vallromanes.

Varen quedar que ell els esperaria a l'estació d'Ocata i que amb el seu cotxe els portaria a casa seva, ja que ells no tenien ni idea d'on era Can Panna.

El dia assenyalat, en Panna era a l'estació esperant els seus invitats.

Quan van arribar els feu pujar al cotxe i cap amunt falta gent.

Fins a Teià tot va anar molt bé, però després riera amunt enfilant el camí de Coll de Clau, enmig de vinyes i boscos, començaren a pujar la muntanya fent voltes i més voltes, deixant esparverats marit i muller, que a cada revolt veien en perill la seva integritat personal i es preguntaven si en sortirien vius; però al mateix temps s'adonaven de la destresa, la perícia i la seguretat del seu conductor per salvar tots els obstacles del camí, sense anar a poc a poc, ans el contrari, quasi bé anava massa de pressa.

Sotraguejats i mig marejats arribaren a la masia i el primer que li va dir el professor va dir a en Panna en baixar del cotxe:

- Escolteu, cada dia pugeu i baixeu per aquest camí? I no heu volcat mai? Ni heu pres mai mal? Ni heu fet mal a ningú oi?
- Sí, senyor, cada dia pujo i baixo pel mateix camí –li respongué–. I algun dia si faig tard, encara vaig més ràpid.
- Doncs, mireu, veniu a Barcelona, i sense fer cap més examen us donarem el carnet.

L'HÀBIT NO FA EL MONJO (31)

L'Antonet Roses de Can Malanit era un pagès, que malgrat el seu aspecte d'home de camp i de poble, amb el seu esforç i treball i la seva intel·ligència, havia guanyat molts diners.

Durant una pila d'anys anava cada temporada a Anglaterra a vendre la collita de patates sense necessitat d'intermediaris, ni d'haver de demanar comissions a ningú.

Els anys abans de la guerra, la collita de patates del Maresme era molt apreciada a Anglaterra i a la primavera a totes les estacions del tren hi havia un gran moviment de carros amb patates tendres, envasades en coves coberts amb un tros de sac que feia de tapadora.

L'Antonet, a més de vendre la seva collita, també venia la d'altres companys, fent de majorista.

Quan la seva filla Antonieta havia de fer la primera comunió, aprofitant que a la matinada havia anat al Born amb el carro carregat de verdura, va anar al barri de Ribera a comprar una medalla per la noia.

Va entrar a una joieria del carrer Argenteria i demanà una medalla per la filla que havia de fer la comunió. El joier, en veure el seu posat i la seva manera de vestir, més pròpia d'una persona amb no gaires recursos que no pas d'un potentat, li va ensenyar unes medalles petites i escarransides.

Ell se les va mirar i després de preguntar el preu li digué

- En vull una de més bonica i més grossa.

El joier en va treure unes altres d'una mica més grosses i més boniques i ell li tornà a dir que la volia encara més maca.

Això va passar una vegada i una altra. L'un li ensenyava una medalla millor i l'Antonet en demanava una altra de més bona, més bonica i més gran, fins que el joier va treure la millor que tenia i ell va comprar per a la seva filla la medalla més grossa, la més maca i la de més preu que tenien a la botiga.

ERA UN GENIÜT (32)

El vell Carlets de la Barca era un home geniüt, malhumorat, sorrut i una mica poca-solta que per res s'enfadava i per poca cosa perdia els estreps.

El dia que anava a mar i no pescava gaire arribava a la platja enutjat d'allò més i si trobava algú, que per acabar-lo de fer enfadar, tot mirant el peix que saltava per la barca li deia:

- Caram, Carlets, sí que hem fet bona pesca avui!

- D'això en dius bona pesca? – deia en Carlets-. Això que veus, això és una porqueria! Mira, veus?.... I enrabiad tirava els peixos altre cop al mar.

A més a més d'anar a pescar, a casa seva tenien una botiga i cansaladeria.

El dia que mataven el porc, de bon matí anava a l'escorxador, amb un cubell per posar-hi la mocada i una galleda amb tapa per a la sang. En aquells temps, l'escorxador quedava fora poble i l'únic camí per arribar-hi era pel torrent de Vallmora, després de la fàbrica de cal Soberano.

Un dia, de bon matí en ple hivern, fosc negre nit i plovent a bots i barrals l'home va haver d'anar a l'escorxador. El torrent baixava que Déu ni do, i ell, tot i portant un fanalet, d'aquells d'anar a buscar cargols, no veia pas on posava els peus i es va ficar dins l'aigua més d'una vegada, fins que es va

entrebancar amb una pedra i ell, fanalet, gibrell i galleda van a anar per terra al mig de l'aigua que anava torrent avall.

Xop de cap a peus, brut de fang i traient foc pels queixals va entrar a l'escorxador, amb el fanalet encès; això sí, el fanalet no s'havia apagat.

En Valero, ajudant de l'agutzil, que era allà feia una estona i que també s'havia mullat d'allò més tot pujant, en veure'l arribar amb el fanalet li digué:

- Caramba, Carlets, tu sí que vas bien, amb este farolillo que al menos, has visto on posaves els peus; pero yo he subido a les fosques.

En Carlets, enrabiad d'allò més, va explotar i agafant el fanalet d'una revolada el va fer voleiar anant a parar a dalt de la teulada i va dir-li:

- Mira! veus de què m'ha servit aquest "farolillo" de merda?

QUINA OCA MÉS RICA (61)

En Gustinet Camilo era un tipus popular del poble. Solter empedreït i de naixement, vivia sol i per l'accent i les maneres de parlar, s'endevinava d'una hora lluny la seva condició d'homosexual, gai, marieta de cap a peus. Es cuidava de la funerària i a casa seva sempre hi tenia taüts per estrenar, com a model.

També anava a fer feines per les cases, com una dona; fregava, rentava i també cuinava, sobretot la seva el que era la seva especialitat, el "greixapala" i el guisat de tortuga.

Això feia que tingués amistat amb la majoria de la gent rica del poble, que a més que els feia uns serveis, també amb les seves dites i fets els divertia i era una mica de "bufó" de moltes cases.

Una vegada, després d'haver fet un bon dinar, cuinat per ell, uns senyors se l'emportaren al Liceu a veure una representació de *Lohengrin*.

En Gustinet, que no havia estat mai al Liceu, va quedar enlluernat només passar el portal. La grandiositat de la sala, els llums, l'elegància dels espectadors, els vestits i les joies de les dames, de tot en feia comentaris en veu alta i amb la seva manera de parlar, feia que riguessin d'ell tots els que el sentien.

Durant l'obra no va parar de fer al·lusions i comentaris del que veia a l'escenari, ja que com que no entenia res del que deien tot cantant en alemany i de melòman en tenia ben poc, fer xerrameques era la seva distracció, això sí, en veu baixa.

Però quan va sortir Lohemgrin cavalcant un gran cigne blanc, majestuós, travessant l'escenari no va poder més i per demostrar la seva admiració per l'espectacularitat del que veia, va fer un crit amb la seva veu afeminada:

- I bé filla, quina oca més rica!!

Els que l'acompanyaven es volien fondre i els sabia greu haver-lo fet anar amb ells.

Així, "Quina oca més rica!!" ha quedat en els record dels vells afeccionats del Liceu.

L'AIGUA DE MAR S'HA ACABAT (65)

Anys enrere, el dia dels Sants Innocents, era costum de fer alguna broma, a vegades un xic pesada als pobres aprenents, com fent-los anar d'un cap a l'altre del poble carregats amb qualsevol estri, com més pesat i voluminós millor.

Un any els pintors de l'Obiols havien d'emblanquinar una façana del camí ral i manaren a l'aprenent que anés a la platja amb dues galledes i que les portés plenes d'aigua de mar per desfer la calç.

L'aprenent, diligent, agafà les galledes i cap a mar falta gent; però a mig camí, malfiant-se que allò que li feien no fos una enredada pròpia de la diada, feu mitja volta i es presentà amb les dues galledes buides i ben decidit els digué:

- He anat a la platja a buscar aigua de mar i no n'hi he trobat gens, s'ha acabat.

El vell Obiol es feu un tip de riure amb la sortida d'aquell vailet i li costà molt de fer-li entendre que perquè la calç s'enganxés més a les parets va més bé de desfer-la amb aigua de mar i que per això el feien anar a la platja.

Aquell nano viu i eixerit era el meu oncle Felicià, germà del meu pare.

AL CASTANYERO, SE LI VAN CAGAR AL CISTELL (15)

Puntualment, cada any pels vols de Tots Sants, en Jaume agafava un cistell, l'omplia de castanyes torrades, les tapava amb un drap de llana perquè es conservessin calentes i sortia a donar tombs pel poble per vendre'n com més millor.

Per anunciar la mercaderia es parava a les cantonades i, amb una veuarra de baix que tenia, deia com una crida amb una cantarella tot dient:

- El castanyero, compreu castanyes, dones!

Això durava, de mig octubre, fins passat Tots Sants, i cada tarda feia la mateixa cantarella.

Cap el tard tenia la costum d'entrar al cafè *La Paz* per fer petar la xerrada amb quatre amics que hi trobava i de passada acabava de vendre les castanyes que li quedaven.

Un vespre va entrar a *La Paz* i com sempre va deixar el cistell en un racó i va fer petar la xerrada amb els amics. Mentre estava distret, un dels companys li va agafar el cistell i d'amagat se'n va anar sota el pont del torrent de Vallmora i es va cagar sobre les castanyes; va posar el drap de llana a sobre i sense cridar l'atenció va tornar al cafè deixant-lo al seu lloc, com si res no hagués passat.

Al cap d'una estona, un dels companys, tot fent-se l'orni, li va dir:

- Jaume, dóna'm unes quantes castanyes.

Ell, pobre home, va agafar el cistell i sense destapar-lo, va passar la mà per sota el drap i quan anava a agafar les castanyes hi va trobar una altra cosa i es va quedar amb la mà bruta, mentre els autors de la bretolada es feien un tip de riure; ell se'n va anar enrabiad d'allò més i renegant com un moro.

L'endemà, tot el poble sabia que a en Jaume se l'hi havien cagat al cistell. I no va faltar qui, per acabar de fer més pesada la broma, ja l'esperava a la primera cantonada esperant que ell digués, cridant com sempre:

- El castanyero,...

Quasi sense deixar-lo dir va contestar-li, amb la mateixa cantarella que ell feia:

- Se li van cagar al cistell!

Renoi, com es va posar! Com que no va veure qui era, es va esvarar cridant i dient quatre disbarats que no es poden escriure.

Aquell fet va fer gràcia a la canalla, i d'aquell dia ençà, cada vegada que sortia cridant el "El castanyero..." , no faltava la veu d'uns quants vailets que responien: "Se li van cagar al

cistell" , tot arrencant a córrer. Ell ja mirava qui era, però els nanos eren més lleugers i fugien, mentre ell els contestava amb la seva veu de tro:

- La mare que us va parir!

PER ANAR A L'INFERN NO S'HA D'ANAR A MISSA (40)

Els senyors de cal Soberano tenien una propietat a Premià de Dalt; en deien l'Infern.

Cada diumenge al matí, el senyor Grau i la seva senyora s'hi feien acompanyar amb el cotxe. Hi anaven els senyors, en Vicenç, home de confiança i fidel servidor, i, naturalment, el xofer, en Ventura.

Sortien a mig matí i en un no res ere a l'Infern.

Allà feien una xerrada amb els masovers i s'emportaven uns quants fruits de la terra i cap al Masnou altra vegada.

La senyora tenia el costum, com era habitual en la gent missaire antiga, de fer anar a missa els seus subordinats, i cada diumenge, en sortir els preguntava:

- Vicenç, Ventura, que ja heu anat a missa?
- Sí, senyora, sí. Ja hem complert amb el precepte dominical.

Un dia en Ventura, que ja estava cansat que el controlessin, tot i que era creient i cada diumenge hi anava, a missa, quan la senyora li feu la pregunta: "Ventura, que ja has anat a missa?", la seva resposta va ser:

- No senyora, avui no hi he anat.
- Com és això? Per què no has oït la Santa Missa? -li reprengué la senyora, tot renyant-lo.

- Ja veurà senyora, he pensat, que per anar a l'Infern al cap de mitja hora, no valia la pena d'anar una estona abans a missa.

CANVI DE SANG (76)

Quan a en Pere Grau el nombraren Comte de Lavern, un amic el felicità i al mateix temps li digué:

- Trobo que fas mala cara, que no et trobes bé?

- Deu ser el canvi de sang -li respongué en Pere Grau.

També es deia que havia ordenat al servei de casa seva que a tothom qui anés a felicitar-lo, li diguessin:

- El senyor ara no és a casa i no els pot rebre perquè ha anat a emprovar- se l'armadura.

EL CONTRABAIX D'EN MARFÀ (83)

Al Masnou hi havia un quintet, del qual quatre integrants eren parents meus. Dos besavis, l'un tocava el piano, en Manel Rossell, l'altre besavi el violí, en Salvador Bosch, en Vadoret; i dos oncles, l'un tocava el violí, en Joan Rossell, fill d'en Manel, i en Grau Bosch de ca la Gravada, casat amb l'Anna Rossell, filla d'en Manel. L'altre membre era en Marfà, que n'era el contrabaixista.

En el vell Casinet, a principis del segle XX, en Marfà es va deixar l'instrument en acabar el ball, pensant que el recolliria un altre dia per fer una altra actuació. Però, van passar uns dies i en Marfà es va distreure i el contrabaix es va quedar abandonat allà.

Un capvespre, al cafè, uns que jugaven a cartes es van sorprendre per un gran soroll, sentint una mena d'explosió, un cop sec, com un terratrèmol, que venia de la sala.

Deixaren les cartes i, amb precaució i una mica de por, anaren a veure la causa del seu ensurt. Després de mirar i remirar, comprovaren que una corda del contrabaix d'en Marfà s'havia trencat i com que era en un racó d'un lloc tancat, havia ressonat fent el gran espetec que els va alarmar.

TOT NO ES POT TENIR (38)

En Ciset de les Gavetes era un manobre que, tot i no saber llegir ni escriure, en tenia de bones i deia veritats gracioses de debò.

Deia, tot rient, que al món, hi ha dues coses que el que ho ha tastat ja no deixa: l'anar a captar i el sexe, i que això del sexe ho deia més gruixut, fent un gest molt gràfic.

També deia que es veia amb cor de tenir a totes les dones del món.

- Si a la més honrada li dius si vol anar amb tu al llit per un duro, segurament et dirà que no, i a més et diria quatre frases. Però si vas pujant la quantitat, arribarà un moment que li faràs ballar el cap i primer et dirà que s'ho pensarà; i si vas pujant i pujant, a la fi et dirà que sí.

Llavors és quan deia que si li passés a ell, exclamaria:

-Ara ja tinc la puta, el que em falten són els diners.

També deia que totes les dones es fan l'estreta quan es parla de sexe i fer l'amor, i fins i tot n'hi ha algunes que fan escarafalls, dient que tant els hi fa, però que totes hi pensaven. Per exemple a la seva mare, a la seva dona i a les seves filles, si el dia abans de casar-se els hi deien:

-Mira maca, aquest noi que demà serà el teu home, té un defecte, no serveix per fer l'amor.

-Una merda, no m'hi caso!

Contava que un dia va anar a cal senyor Pere Grau a omplir el safareig, traient aigua del pou, cosa que feia un cop per setmana per dos rals.

Un dia, en anar-se'n, el senyor Grau li digué:

- Llença aquesta gallina morta, que l'hem trobada així al galliner, que li ha sortit l'ouera.

Ell, obedient, s'emportà la gallina. Però enlloc d'enterrar-la a la riera, se la va endur a casa seva i se la varen menjar.

Passats uns dies va tornar a omplir el safareig i es veu que algú digué e al senyor Pere Grau que en Ciset, enlloc de llançar la gallina, se l'havia cruspit.

Tant el senyor Grau com la senyora li ho recriminaren dient-li:

-Però home de Déu, per què us heu menjat una gallina morta? Si teníeu ganes de menjar-ne, per què no ens ho deies, que te n'hauríem donat una? Mira que menjar-te una bèstia morta!

Ell, tot seriós, els contestà:

-Senyors, no em renyin, però em sembla que totes les gallines i totes les carns que vostès han menjat eren de bèsties mortes i ben mortes, oi?

EL NOU CEMENTIRI (92)

A l'any 1868, al Masnou, feren un cementiri nou, que llavors era lluny, molt lluny, a fora poble. El cementiri, com a molts pobles, abans era a tocar de l'església, on ara és el carrer Lluís Millet, tocant a la Casa Benèfica.

Al mig del recinte del cementiri nou hi ha una creu de terme, que és la cosa més estimada que es conserva dins del poble. Al peu hi ha una inscripció que diu: ANNUS DEI MD.

En Lluís Galera i l'Ezequiel Pagès, fundadors del Museu del Masnou, havien indagat, tant a Teià com a Alella, d'on provenia aquesta creu, sense que, ni en un i en altre lloc constés del seu origen.

L'any 1902, el senyor Bonaventura Rosés, de can Balada, en va pagar la capella, obra de l'arquitecte Basegoda. A l'altar major hi havia una escultura del davallament de la creu, i als costats un Sant Bonaventura i una Santa Rosa. Malauradament, a l'any 1936, aquella colla "d'incontrolats" ho van destruir tot. També hi ha encara, una cripta, amb nínxols per als pobres de solemnitat, que no tenien on enterrar-los.

Quan varen construir la capella del nou cementiri, tot el material per a la construcció, pedres, rajoles, sorra, aigua, ciment,... tot ho transportaren amb carros des del poble, però això sí, tot ho descarregaren al pati del cementiri i amb carretons i molt d'esforç ho traslladaren fins al peu de l'obra: consideraven com una falta grossa, ratllant el sacrilegi i la

falta de respecte, que una bèstia de càrrega entrés a profanar un lloc sagrat.

QUINA TROBALLA! (90)

En Vicenç Aga era un xicot, bon noi, carregat de bona fe i incapaç de fer mal a ningú. Tenia una bacallaneria a Barcelona, al carrer Alt de Sant Pere i cada dia anava de Masnou a Barcelona, a la feina.

Un dia, anant pels volts del seu establiment, va veure a terra un bitllet de 500 pessetes que, en aquell temps, eren molts diners. Va posar-hi el peu a sobre perquè el vent el feia córrer i es parà a veure si algú venia esverat, buscant el que havia perdut. Trigà una mica a recollir-lo del terra i abans d'anar-se'n del lloc de la troballa, mirà amunt i avall, per si veia l'amo dels diners.

Res de res, ningú no reclamava el bitllet que havia trobat, i finalment va pensar que com que els diners no tenen amo, benvinguts siguin.

Com que havia d'anar a la Rambla per fer unes gestions, va entrar a la Boqueria i amb els diners que havia trobat, va pensar que compraria peix, per fer contenta a la seva dona.

A la primera parada que va veure, va demanar un lluç que fos gros i maco per donar una sorpresa a casa seva. La peixatera, amablement, li tallà el peix, li netejà les tripes, li embolicà i li va posar dintre una bossa.

La sorpresa fou en anar-lo a pagar. Aquell bitllet de la troballa era un anunci! Per una cara sí que era la reproducció exacta d'un bitllet, però per l'altra, era un anunci de no sé què.

Encara bo que, en anar a pagar se'n va adonar, si no, quin ridícul, pobre Vicenç! Sort que duia diners i va pagar sense que la peixatera veiés res.

Va arribar a casa seva i va donar el peix a la dona, que estranyada per la compra del seu home, va dir-li:

- Quin sant s'ha trencat el coll, que em portis això per dinar?

Llavors, ell li explicà el que li havia passat i es feren un tip de riure.

UNA ALCALDADA (9)

A mitjans del segle passat va ser alcalde d'El Masnou un Isern de Cal Titit. Com sempre ha passat, també llavors era un temps en que els adversaris polítics es criticaven els uns als altres de mala manera, i fins i tot, potser en feien un gra massa.

Els contraris de l'alcalde Titit tenien el costum de prendre la fresca cada vespre en un pati que hi havia al costat de l'antiga plaça de vendre, on és ara can Basegoda.

Cada dia, cap al tard es reunien a l'ombra d'un gran plataner, que els aixoplugava i, allà, el pobre Titit i tota la seva gestió municipal en quedaven mal parats.

L'alcalde, que era un home d'un geni molt viu, es va enfadar i va fer una "alcaldada".

Va manar tallar aquell arbre de soca-rel -pobre arbre, tenia cap culpa- amb la clara intenció de fer la guitza a tots els qui el criticaven sota la seva ombra.

Les branques i la soca de l'arbre caigut varen romandre una nit al carrer i, al dia següent, enganxat a la soca i amb unes lletres ben visibles hi havia un rètol que deia:

TANTS TITITS QUE HE SUSTINGUT

I UN SOL TITIT M'HA FOTUT.

NO CONFONGUEM (5)

Des que el Masnou és el Masnou, era costum que per la processó de Corpus, el Sr. Alcalde presidís la processó portant la bandera del Santíssim Sagrament.

Això, devia començar amb els primers alcaldes, quan al Masnou es constituí l'Ajuntament i es va trencar la tradició amb la vinguda de la República l'any 1931, quan els ajuntaments deixaren d'assistir a les cerimònies religioses.

Durant tots aquests anys, l'alcalde, fos qui fos, va anar sempre a la processó, tan si era creient practicant com si no anava gaire a missa.

A principis del 1900, va ser alcalde el doctor Curell i l'home, no és que fos anticlerical, però no anava mai a missa; fins i tot, potser, en alguna conversa amb els amics, havia fet algun comentari dient que no era creient i que no volia saber res amb els capellans. No obstant, era un home com cal, que moltes vegades cedia a les necessitats de la població, i a molts malalts que sabia que no tenien diners, al mateix temps que els feia una recepta, els donava un duro perquè poguessin anar a la farmàcia a comprar-la.

Aquell any, quan va arribar la diada de Corpus, ell va anar a la processó, va presidir-la portant la bandera, va fer el "paperot", tot el que calia que fes el senyor alcalde.

L'endemà alguns masnovins, amb to burleta, li ho retreien:

- Curell, tu que no vas mai a missa, que no et fas amb els capellans, ja et vam veure, ja, portant la bandera!

O com un altre:

- Curell, que t'has tornat missaire, que fas pudor de cera?

Llavors ell els va contestar:

- Ep nois, no confonguem, que el qui vàreu veure ahir portant la bandera a la processó, no era pas el vostre amic Curell; aquell que va veure era el Senyor Alcalde del Masnou.

VOCACIÓ I BON HUMOR (10)

El doctor Botey -jo encara l'havia conegut exercint de metge- feia les visites amb una tartana que menava el seu germà Claudi, un conco empedreït que no havia fet mai res; l'única feina que tenia era acompanyar el seu germà a fer les visites, tenir el cavall i la tartana a punt i anar a passar les tardes al Casino.

En Pepito Botey, com li deien els de la seva edat, era un metge dels que ara ja no en queden. Abnegat, amb una ferma vocació, sempre al servei dels malalts, disposat al sacrifici de dia i de nit.

Era molt afeccionat a l'òpera i anava al Liceu cada temporada, sempre que li ho permetien les seves obligacions professionals.

Conten que un diumenge a la tarda va anar al Liceu amb els seus amics de cal Papi, i que en ser a l'estació de França els va dir:

- Sabeu què? Aneu vosaltres al Liceu, que jo me'n torno al Masnou, que encara que aquest matí ja l'he visitat, tinc un malalt molt greu, i no estaria tranquil.

Els altres varen insistir perquè els acompanyés, ja que tenien abonament per la temporada i es perdria l'entrada, però ell es mantenia ferm i sense sortir de l'estació va agafar el primer tren que sortia i se'n va anar cap al Masnou.

Una altra mostra de la seva vocació i del seu esperit de sacrifici ens el dóna a casa meua. Quan jo era petit, devia tenir quatre anys, vaig tenir un tifus molt fort. Vaig arribar tant greu que venia a visitar-me cada dia, matí i tarda. I una nit que els meus pares es varen espantar molt perquè es pensaven que em moria, el meu pare va anar a buscar-lo a les tres de la matinada, i abans que truqués a la porta, ell va sortir per la finestra i li digué:

- Ja em pensava que vindries. Amb el trepig ja t'he conegut; el teu nano està molt greu i per això no m'he posat al llit.

I corrent va venir a casa. Gràcies a Déu i al sacrifici del doctor Botey, jo em vaig salvar.

També, tot i ser un home seriós, tenia quan li convenia un gran sentit de l'humor.

Visitava el meu avi Pepet, que tenia una bronquitis crònica barrejada amb asma, que sempre el feia tossir, però no parava de fumar i el doctor Botey li recomanava que deixés el vici del tabac. Tantes i tantes vegades, li va dir "Pepet, no fumi", que el meu avi, un dia mig en broma li digué:

- Home, sempre em diu que no fumi, però vostè que també té bronquitis i tus com jo, bé que també fuma.

I ell li contesta:

- Sí, teniu tota la raó, però és que jo no vaig mai a consultar-ho a cap metge.

Una altra prova del seu humor, és el que li va passar amb la Candelària de Can Cagaespès, que va anar a visitar-se perquè tenia mareigs i rodaments de cap i tenia por de ferir-se, perquè ja tenia més de quaranta anys. La va mirar detingudament i li va dir que, el més provable, és que estés embarassada. Ella es va esverar i li va dir que no podia ser, que com que el seu home feia de forner, tota la nit era al pastador i no dormien junts. Llavors, ell li digué:

- Sí, noia sí, ja em crec que no dormiu junts, però és que això, no ho vàreu fer pas dormint, oi?

També deia que els mals es curaven amb remeis, sense remeis i malgrat els remeis, i que els metges curaven tots els mals i les malalties ... menys l'última.

NO EREN "AIS", EREN CEBES (21)

Fa uns anys els pagesos, per escarmentar els lladregots de camps i vinyes, els disparaven una escopetada de sal, que no mata ningú, però sí que els produïa unes bones ferides doloroses, sobre tot al capdavall de la part més carnosa de l'esquena, que era, generalment, on rebia el lladre en ser atrapat i fugir.

Un dia un d'aquests lladres va anar a robar cebes en un hort de Teià, propietat del doctor Botey i el masover el va enganxar i li va disparar un tret de sal al darrere, cosa que el va obligar a anar a cal metge a curar-se.

I precisament va anar a raure a cal doctor Botey.

El metge, com que sabia pel seu masover que algú havia rebut, mentre el curava i el pacient gemegava tot cridant ai, au, ai, ai!, li anava dient que no eren ais, que eren cebes!

ÉS PER AVUI (55)

Antigament, quan hi havia un difunt, passava un home casa per casa convidant a la gent a l'enterrament. Generalment ho feia al portal de la casa, sense entrar, i després del "Déu vos guard", amb una cantarella habitual deia:

– En nom de la família d'en tal i tal, us fem saber la defunció i us convidem a l'enterrament, que serà o avui o demà a tal hora del matí o de la tarda.

En Pepet funerari era un d'aquests homes que es dedicava a anar per les cases a "convidar".

Un dels dies, tot fent aquesta feina, en ser al portal d'una casa –abans que ell pogués dir res– la mestressa el confongué per un captaire i sense mirar-lo ni res, i fent el que es feia quan algú es volia treure del davant a un pobre que demanava caritat, li digué:

–Un altre dia, germà.

I ell, referint-se al mort, contestà:

–No un altre dia, no. Que és avui a la tarda.

EN MILHOMES (53)

En Josep Vilà Lluch, més conegut per "Milhomes", era un xicot que havia provat de fer tots els oficis i sabia una mica de tot, ja que era eixerit i intel·ligent. Però també es cansava aviat perquè no li agradava el treball i fugia de la feina. Era un gandul de cap a peus.

Vivia a l'esquena de sa mare viuda i de l'avi, que, molt vell, encara feia de manobre al cementiri, ajudant a enterrar morts; era en Quico de la pipa.

Tot això feia que no tingués mai diners ni ell ni sa mare i visquessin a empentes i rodolons, anant a fiar per les botigues del poble i acabant empastifat de deutes a tot arreu.

La dels meus avis també va ser una de les botigues on la seva mare va quedar a deure una pila de coses i després no va acostar-s'hi més a comprar res.

Va passar molt temps i un dia en Milhomes va presentar-se a la botiga, i, amb bones paraules, va dir al meu avi que ell no sabia que sa mare tenia aquell deute, que li sabia molt greu, que lamentava que la seva mare el fes quedar malament, que ell pagaria tot el que fos i que ja podia fer la suma del compte de la seva mare. Però abans de pagar, va comprar tot de coses, el valor de les quals era superior al que devia la seva mare.

Quan van tenir-ho tot dintre al cistell, va fer sumar el que devia sa mare i el que ell havia comprat, i deixant al meu avi estorat, li digué:

–Molt bé. No patiu, que demà vindré a pagar-ho tot.

Encara l'esperen.

ELS C..., SENYOR RECTOR! (54)

En Joan Estapé, més conegut per en Roca, era el representant de la Companyia del Gas. Cada mes, casa per casa, feia l'obligada visita per mirar els comptadors. Per això el coneixia tothom. A més era tartamut, i com que per la seva feina havia de parlar amb la gent, això encara el feia més popular.

Un capvespre d'estiu, amb tots els senyors prenent la fresca al camí del davant del Casino, passaven ell i en Bernat Pujades paleta. En Joan, cerimoniós i ben educat, saludà les seves amistats, tot traient-se la gorra amb un:

– Passi-ho bé. Adeú siau.

Alhora en Benet feia un sorollós raig de pets tot dient-li:

– Home Joan, ja està bé! Això no es fa.

Fou tanta la indignació d'en Joan en veure's acusat d'una cosa que no havia fet, i més encara davant de la gent rica del poble! Volia dir tantes paraules, que no li sortien, tot tartamudejant, disculpar-se, dient que no havia estat ell l'autor del soroll, i va acabar amb un atac de nervis, i el van haver de retornar.

També, un altre dia parlant amb el senyor rector, mossèn Xavier Raventós, d'un sot que havien fet per tal de reparar la instal·lació del gas a prop de l'església, tot era quequejar i no podia explicar el que volia, i el senyor rector volia ajudar-lo

acabant de dir tot el que no li sortia. Fins que a la fi, tot enfadant-se amb ell mateix, li digué:

–Els, els...co..., els coll..., els... els collons, senyor rector!

I el deixà plantat.

CONTENTS I ENGANYATS (13)

El senyor Francesc Pagès era un d'aquells homes del Masnou, que havent treballat tota la vida i aconseguit un capital, es retiraven i es dedicaven a tallar el cuponet cada mes i a viure de renda.

Tothom li deia en Ceset, diminutiu de Francesc, Francescet. En Ceset, era molt afeccionat a jugar a escacs i sempre anava al Casino i feia partides amb el primer que trobava i alguna vegada perdia la noció del temps i s'estava al Casino fins que tancaven.

Una nit jugant a escacs i fent tertúlia i xerrameques, no es va adonar que havia passat l'estona i se li van fer les quatre de la matinada.

Llavors, esverat, es va acomiadar i se'n va anar content cap a casa seva, tement el que pensaria la seva dona i que potser rondinaria una mica en veure que arribava tant tard.

En ser a casa seva, va procurar obrir la porta sense fer soroll. I en passar el portal es va treure les sabates i pujà l'escala, a poc a poc. Va entrar a l'habitació de puntetes, es va despullar sense encendre el llum, ni fer gens de remor, i al moment de posar-se al llit es deuria bellugar una mica en aixecar l'abrigall, i la seva dona es va despertar de sobte, i mig endormiscada, li digué:

– Noi, què tens? Que no et trobes bé, que et lleves?

Ell, de moment no va saber què contestar-li, però com que ella, tornant a demanar-li si no es trobava bé, se li va ocórrer una excusa pel seu retard.

Li va dir que havia tornat del Casino a les deu del vespre i que ja no es trobava gaire fi, que tenia ganes de treure el sopar i no podia, que s'havia llevat tres vegades per anar a la comuna perquè tenia cagarrines, que finalment semblava que tenia febre; en fi, li va engegar tot un enfilall de mentides, amb una cara de llàstima tan gran, que la pobra dona se'l va creure sense parar de dir-li:

- Però Ceset, per què no em cridaves, que t'hauria fet una tassa d'aigua d'herbes, home de Déu?

I ell, encara, per fer el bon noi li va dir:

- Si ja ho sé, però dormies tan de gust, que no t'he volgut despertar, noia, em sabia greu molestar-te.

Però ella no va parar fins que es va llevar. Va anar a la cuina a fer-li una tassa de camamilla, i ell no va tenir més remei que prendre-s'ho tot pensant, que si no li feia cap bé, tampoc no li faria cap mal i com que ella encara li deia:

- Beu-te la tassa d'herbes, i si et pots adormir, demà ja no et cridaré, no pateixis, ja et despertaràs quan estiguis més bé.

Ell li va dir que sí de tot, es va beure la camamilla, va fer una mica de comèdia, gemegant com si tingués mal de ventre de

debò, tot dient "gràcies noia, gràcies" i es va adormir. Va dormir fins l'endemà al mig dia, quan el cor li va dir prou.

Això ell ho explicava tot rient; jo, que era un nano, ho havia sentit a la botiga de casa. També, però, deia, que al cap d'uns quants dies va dir-li tota la veritat a la seva dona.

DÉU ENS GUARDI DE PROVAR-HO (26)

Ho explicava en Pepet agutzil.

Deia que una vegada, cap als anys trenta, un vespre d'estiu varem sorprendre dos xicots, a la platja "mariconejant", el que ara se'n diu dos gais o dos homosexuals, fent l'amor, que sembla que sona més fi.

L'agutzil i un parell de mossos d'esquadra els van agafar i sense contemplacions, després de donar-los quatre mastegots, els tancaren a la presó tota la nit, com era costum llavors.

Des de la presó, diu que n'hi havia un que no parava de cridar dient:

- Ai, senyor agutzil, perdoni'm i deixi'm anar, que no hem fet pas cap mal. Que vostè no ha provat mai, però pensi, que el qui ho ha provat ja no ho deixa mai més, de tan bo que és!

En Pepet quan explicava aquest cas feia una gran rialla.

UNA FELIÇONADA (34)

Els germans Feliçó es passaven la vida entre baralles i disputes. Una de les moltes vegades que van barallar-se, la cosa va degenerar, amb quasi una guerra, i en Pepet i la Pepeta arribaren a pegar-se, i la que va rebre més va ser la Pepeta, que, molt enfadada, va anar al jutjat a fer una denúncia per abusos i maltractament.

El jutge els va citar tots dos germans per fer un acte de reconciliació; al final van accedir a presentar-sihi i davant del jutge van fer les paus. El jutge va posar la condició que en Pepet pagués els costos de la causa, que en aquella època, els anys trenta, pujaven a vint-i-cinc pessetes.

En Pepet va dir que sí, que es conformava i que pagaria; però abans va preguntar al jutge:

– Senyor jutge, així que la bufetada que vaig donar a ma germana em costa cinc duros, oi?

Llavors, tot deixant cinquanta pessetes sobre la taula del jutjat, donà una sonora bufetada a sa germana, tot dient:

– Senyor jutge, estem en paus. Adéu siau.

ENTREMELIADURES D'ESCOLANET (94)

A la capella de la Sagrada Família, cada dia hi deia missa el capellà de les monges, mossèn Raimon. Això era abans de la guerra.

La missa diària la deia molt d'hora i això feia un xic difícil trobar un noi per fer d'escolanet i ajudar a la missa.

Entre el mossèn i la Madre Maria varen engrescar un nano, dient-li que li donarien menjar i que li deixarien tastar el vi bo de dir la missa.

El vailet va complir i de bon matí, vestit d'escolà i alligonat per la Mare Maria, anava contestant amb llatí el que li pertocava.

Però els feligresos assistents quedaren astorats quan veieren que l'escolà, un cop presentades les camadelles perquè el sacerdot poses el vi i l'aigua al calze, en retirar-les, va treure el tap i va beure tot el vi que hi quedava.

Després, a la sagristia, acabada la missa, el mossèn i la Mare Maria el renyaren pel que havia fet. Però ell es defensà tot dient:

- He fet el que em vàreu dir, que podria veure vi bo de missa, i un tracte és un tracte.

S'HA DE DESPENJAR EL MORT (95)

En Catarineu era un sereno de l'ajuntament, mare de la Mercè de can Cabeça, i que feia el torn de guàrdia de nit a la Casa de la Vila.

Després d'unes eleccions, en Jaumetó de cal Bergilet, funcionari que tenia molt bona lletra, va fer un llistat amb els resultats de l'escrutini i el van col·locar al tauler d'anuncis del vestíbul de la Casa de la Vila.

En Catarineu, per passar l'estona durant la llarga nit, es llegia el que col·locaven cada dia al tauler d'anuncis.

Aquell dia hi havia els resultats de les últimes eleccions. Tot mirant i remirant s'adonà que alguna cosa no estava bé. Eren dos quarts de quatre de la matinada i se'n va anar a dir-ho a can Bergilet. Trucà i despertà la Paquita, la seva filla, que sortí al balco.

En Catarineu li digué:

- No t'espantis, noia, no t'espantis, no passa res, sóc en Catarineu sereno; només et truco per dir que, quan es desperti el teu pare digues-li, que el mort és el penjat, que s'ha de despenjar el viu, però que no ho sap ningú, només jo, que demà al matí ja ho arreglarem.

I se'n va anar, deixant la Paquita desconcertada de tal forma que encara que es tornà a posar al llit no va poder agafar el son de cap manera.

Desvetllada no va fer altra cosa que despertar el seu pare:

- Papa, papa, he vist en Catarineu i m'ha dir no sé què, del mort que es el penjat que s'ha de despenjar el mort i penjar el viu, però que no ho sap ningú, només ell i que demà al matí tot s'arreglarà.

En Jaumetó tot intrigat va dir a sa filla:

- Aquest Catarineu, no sé què deu haver fotut, alguna de grossa, segur. Paquita, no en fem cas, que és una mica animal, demà ja veurem què és tot això.

Però en Jaumetó tampoc no va poder tornar a dormir.

Ja clarejava que es llevà, es vestí i se'n va anar a l'ajuntament.

- Bon dia Catarineu, què passa, què és el que ens has vingut a dir a mitja nit?

- No havia pas de venir, ja ho hauríem fet al matí.

- Bé, està bé, però digues, què et passa? - insistí en Jaumetó.

- Doncs, passa que el penjat és el mort i s'ha de despenjar el mort i penjar el viu.

- Bé, però què vols dir amb aquest embolic?

- Sí, home, en Joan, que és a la llista, es va morir la setmana passada.

- L'elegit és el seu germà Josep i no en Joan, vostè es va equivocar.

- Mira que arribes a ser gamarús! per això ens has despertat a la matinada? No podies esperar a que es fes de dia?

PER FUGIR SENSE PAGAR (37)

On ara hi ha el Restaurant Caravel, hi havia el Bar Rosés, regit pels germans Portaolles. Tenien la fama, ben guanyada, d'escarransits, garrepes, avars i més. Miraven el cèntim, mesuraven la beguda, quant omplien una copa, comptaven les olives i les patates fregides que posaven als plats per fer els vermut. Tot mesurat i comptat al mil·límetre fins al ridícul.

Un dia, un client els va demanar un cafè i una copa d'anís. Li varen portar el cafè i la copa i, distrets, no li ompliren la copa d'anís. El client al cap d'una estona els reclamà l'anís tot ensenyant la copa buida. Un d'ells sortí de darrera el taulell i anà a la taula, però abans d'omplir la copa, sense fiar-se'n del que li deia el client, agafà la copa i, quasi posant-hi el nas a dintre, l'ensumà, per comprovar que no hi havia anís i llavors sí que la hi omplí.

Com aquestes n'havien fetes moltes, però la més grossa la van fer una vegada, amb un que cada dia entrava al bar a fer una consumició mentre esperava el tren.

Aquell dia el client va anar-hi amb l'hora justa i mentre prenia el que havia demanat, el tren va arribar a la parada d'Ocata.

Per no perdre temps, l'home s'acabà d'un glop el que tenia al davant, i sense pagar, fugí corrent per agafar el tren, pensant a pagar l'endemà. Però els dos germans, en veure que l'home

marxava sense pagar, es van esverar i un d'ells va córrer cap a l'estació empaitant-lo, tot cridant:

–Ep! Senyor! Que marxa sense pagar!

Llavors no hi havia el trànsit d'ara i es podia travessar la carretera sense dificultat.

En veure que el client pujava al tren no fent cas dels seus crits, ell, darrere, hi pujà també, just moment en que les portes es tancaven i es trobà cara a cara amb el revisor, que li demanava el bitllet. Clarament, no en tenia de bitllet, i va haver de pagar un bitllet doble fins el Masnou i tornar a peu i, a sobre, no cobrar la consumició.

Per a ell, tot un drama.

NO VE D'UNA "R" (19)

El senyor Bernacho va ser el secretari de l'ajuntament una pila d'anys. Quan va arribar, hi havia d'ordenança en Josep Rosés i Maristany, conegut per tothom per en "Palletes".

En Palletes era un home a qui els de l'ajuntament feien servir per tot, per sortir pel poble a fer encàrrecs o repartir alguna cosa... Quan anomenava al nou secretari va agafar el costum, potser perquè no ho sabia dir, o bé perquè era un distret, de dir senyor Benacho en lloc de senyor Bernacho.

El secretari de l'ajuntament més d'una vegada el va corregir amigablement tot dient-li:

- Miri Pepet, que no em dic Benacho, sinó Bernacho; digui'm bé el meu cognom, si us plau.

Ell li va dir que sí, que ja miraria de dir-ho bé però continuava igual; dia rere dia, anava dient Benacho per aquí, Benacho per allà, i que anava de part del senyor Benacho, com si de veritat es digués Benacho.

Naturalment el secretari es va enfadar una mica i un dia el va cridar al seu despatx per fer-li un sermó:

- Escolteu Pepet – li va dir – ja n'hi ha prou d'equivocar-se. Per què d'una vegada no em diu el cognom correctament? Home, que ja està bé! És que, darrere seu ja tot el poble em diu Benacho, en lloc de Bernacho!

En Palletes sense immutar-se i també una mica picat li contestà:

- Miri senyor secretari, no s'enfadi, però d'ençà que vaig néixer que em dic Josep Rosés Maristany, però des de petit, petit, tothom hem diu "Palletes" i encara és l'hora que m'haig de queixar.

No cal dir que el senyor Secretari el va deixar per inútil.

ERA AMB "B" O "V" (20)

Fa molts anys, als anys quaranta, un va anar a fer-se unes fotografies de carnet, i el fotògraf en anar per escriure el cognom, que inicialment era amb B, li va preguntar:

- Si us plau, "B" de Barcelona o "V" de València?

I l'altre va contestar-li sincerament:

- No, senyor no, jo vinc de Teià.

AL MASNOU DIEM "NAURANTA" (23)

Un dels distintius que tenim els masnovins de soca-rel és que per dir *noranta*, ho fem dient *nauranta*.

Aquesta singularitat sovint passa desapercebuda per un gran nombre de gent del poble, que mai no se n'han adonat.

El Pere Anton Millet i Maristany, nét d'en Pere Grau, Comte de Lavern, conegut per tothom del poble per en Pedro, era un home enamorat de tot el que fos del Masnou i dels seus costums i tradicions. Va ser ell fa anys qui em va fer adonar d'aquesta particularitat, que ell, em digué, considerava com un segell que ens distingia d'altres pobles i em contà un fet que explicava el seu avi, en Pere Grau.

Una nit a Barcelona eren reunits, després d'haver sopat uns senyors relacionats amb el negoci del vi i entre ells n'hi havia un que la seva esposa era filla del Masnou.

Fent sobretaula, varen parlar del Masnou, dels seus costums i de la seva manera de parlar i el senyor Pere Grau va remarcar, el que ara en diríem, el fet diferencial, de dir *nauranta*.

El senyor casat amb una noia de Masnou va quedar sorprès, no s'havia adonat mai que la seva dona digués *nauranta* en comptes de *noranta*, tot i que feia uns quants anys que eren casats i de parlar freqüentment amb els familiars de la seva esposa.

Va quedar tant sorprès, que posant en dubte el que deia en Pere Grau i li va dir:

- La gent del Masnou, potser sí que diuen *nauranta*, però la meva dona, després de tants anys de viure a Barcelona, ja no ho diu; però de tota manera, ja ho comprovarem, fent dir a la meva dona *noranta*.

Es van acomiadar i l'home va arribar a casa seva i, és clar, la seva senyora ja era al llit, però ell intrigat i mogut per la curiositat, no va poder esperar a l'endemà i entrà a la cambra i despertà la seva muller per preguntar-li:

- A veure noia, desperta't, i encara que et sembli estrany, compta de deu en deu fins a cent.

La dona, mig endormiscada, trigà una mica de reaccionar, però després que ell insistís tres o quatre vegades amb aquesta estranya proposta de comptar fins a cent de deu en deu li va dir:

- Vés noi, amb que em surts, a aquestes hores de la nit, ja comptaré i així callaràs i em deixaràs dormir!

I sí, sí, va començar a comptar amb veu alta *deu, vint, trenta,... vuitanta*, i en arribar al 90, com a masnovina que era de soca-rel, va dir *nauranta i cent!*

El seu marit va esclatar una gran rialla, però va sortir de dubtes tot dient:

- Noia, en Pere Grau tenia raó, ara ja podré dormir tranquil!
Bona nit, maca!

QUE NO, QUE NO... I VA SER QUE SÍ (17)

Cap als anys quaranta va ésser un cas que va provocar tota mena de brometes a l'esquena d'una parella de promesos que llavors tenien setze o disset anys.

Un dia es van presentar a la consulta del doctor Martínez, una mare i una filla, per a visitar a la noia, ja que feia dies que no es trobava gens bé. Res del que menjava ho aguantava dintre del seu estómac, ja que al cap de poc d'haver menjat ho vomitava tot.

El doctor Martínez la va visitar, li va receptar un medicament i els va dir que si no li passava que hi tornessin al cap d'una setmana.

Quan varen tornar-hi la malalta continuava igual, amb vòmits, mareigs, malestar, ganes de plorar...

El doctor la va tornar a visitar detingudament i després amb una mica de cautela els va dir:

- Senyora, la seva filla no té res greu ni important; això li passarà d'aquí uns quants mesos. La seva filla està embarassada i li donarà el títol d'àvia d'aquí a un temps.

Això hauria quedat entre ells i ningú més no se n'hauria assabentat, però tant l'una com l'altra, es varen posar com unes feres, cridant la mare i plorant la filla, i els que esperaven a la consulta per ésser visitats van sentir-ho tot.

- Què s'ha pensat de la meva filla, que és una qualsevol? Que això no pot ser de cap manera!

Mentre, la noia plorant i xisclant repetia mil vegades:

-Que no, que no, que amb el meu promès no hem fet res, que no pot ser, que no, que no, que el metge s'equivoca.

El pobre doctor anava aguantant el xàfec com podia i deia, bonament, que allò era el que ell creia i que no n'hi havia per enfadar-se ni posar-se d'aquella manera, que al cap i a la fi ell no havia dit res que no fos veritat. Però elles continuaven enutjades, fins i tot el van arribar a insultar perquè posava en dubte l'honor de la noia.

Llavors el doctor va acabar la paciència i també cridant, va obrir la porta i les va treure tot dient:

- De Mare de Déu només n'hi ha hagut una! Passi-ho bé!

I és que l'home, després de les negatives de la noia i de les exclamacions de la mare, va explotar provocant somriures burletes a totes les persones que esperaven per visitar-se.

Va passar el temps i el metge va tenir raó. Es van casar a corre-cuita i van tenir un noi.

Ha passat el temps i encara, quan hi ha algun cas d'aquests, sempre hi ha algú que diu:

- Noi, de Mare de Déu només n'hi ha hagut una!

SANTA INOCÈNCIA (30)

Els Viayna de la farmàcia vingueren al Masnou durant la guerra i s'establiren a la farmàcia del senyor Molas, a qui varen assassinar en ple dia a l'entrada del seu establiment.

Eren tres germans, dos havien acabat la carrera de farmacèutics i el més petit l'estudiava.

El segon dels germans al cap de poc es va prometre amb la veïna, la Julieta Grau i Ribes.

Algunes vegades el germà de la Julieta, en Salvador, els anava a ajudar al despatx.

En Salvador era de la meua edat; acabada la guerra teníem quinze anys i érem uns ignorants, innocents, cànids tot el que es vulgui dir, pel que fa a educació sexual.

Un dia que en Salvador era darrere el taulell fent de dependent, amb la farmàcia plena de gent, va entrar un xicot jove, d'una família coneguda del poble, que amb veu fluixeta i to reservat, li va dir a en Salvador:

- Em vols donar un condó, si us plau?

En Salvador es va quedar parat perquè no sabia què era ni per a què servia.

El client, davant de la situació, difícil en aquella època, i perquè la gent no el sentís i ho sabés, li va tornar a dir tot procurant de no cridar l'atenció dels altres clients:

- Sí, home, un condó, un preservatiu, una goma.

En Salvador continuà sense saber de què li parlaven i per sortir de dubtes va dir al seu futur cunyat, cridant:

- Viayna, vine que aquest xicot vol un condó i jo no sé què vol dir!

El farmacèutic, com va poder, va dissimular davant de la gent per solucionar el moment difícil.

MOSSÈN CAIONA (69)

Abans les comunitats religioses de monges que hi ha a Masnou tenien un capellà que els deia missa cada dia.

Acabada la guerra, les Escolàpies es quedaren sense mossèn, ja que el que tenien morí "d'accident" els primers dies de la guerra, quan uns incontrolats milicians li dispararen unes bales perdudes que el feriren mortalment. A.C.S.

El substituïren per un mossèn una mica gran, tot bon home, que es deia Mossèn Joan, però aviat el poble el va conèixer per mossèn Caiona, perquè era igual que l'avi Caiona, semblaven germans.

Durant ple d'anys, l'un i l'altre sabien que el poble els havia agermanat, però no havien coincidit en cap lloc i no es coneixien.

Fou a la benedicció del nou local de la Calàndria, cap als anys cinquanta que es trobaren. Els presentaren i parlaren llargament de la seva semblança.

En Caiona, que era l'empresari del cine, digué al mossèn, amb to festiu:

- Senyor Mossèn, a veure si el veig algun dia al cinema, que no li he vist mai!

El mossèn atentament li digué:

- Home, vingui vostè un dia a missa, que jo mai no li he vist.

I mai, ni l'un anà al cinema ni l'altre anà a missa, però quedaren amics per sempre.

¡A LA REBELIÓN! (58)

Acabada la guerra civil, als anys quaranta, al Casinet es va començar a celebrar el final de l'any, el que després s'ha convertit en un costum tradicional, amb un gran ball i a les dotze en punt del dia 31 de desembre, menjar-se els raïms, el que es diu "revellón".

Per fer propaganda del ball, com que no hi havia res més, els del Casinet penjaren una pissarra al balcó de la plaça de la Llibertat, que, com que llavors que no n'hi havia, en dèiem plaça de Calvo Sotelo.

Un any, aparegué, a la balconada de la plaça la pissarra anunciant el ball amb lletres grosses, naturalment amb el castellà d'aquella època:

DIA 31 DE ENERO

GRAN BAILE DE REBELIÓN

CATALANADES (59)

A l'any 1940, acabada la guerra, les "jerarquies del Movimiento" del Masnou organitzaven una anada a Saragossa per oferir un "Manto" a la mare de Déu del Pilar, brodat per dones del poble, on hi figurava l'escut de la vila.

El preu del viatge era baratíssim (pagava el "Movimiento") i s'hi va enganxar força gent; se n'anaven amb tren un dissabte a la tarda i tornaven un dilluns.

Com que sortir de Catalunya i parlar públicament en català era un pecat dels grossos, tota aquella colla de masnovins, posats de cop i volta a Saragossa parlant en castellà, del matí al vespre, en digueren cada una que n'hi havia "para alquilar sillas".

Tot preguntant-los on anaven i dir que sortien per anar al Pilar, una de les viatgeres contestà: «vais, vais», volent dir «aneu, aneu».

La Teresa de can Selmo, al vestíbul de l'hotel i, trobar-se amb la Maria Estapé vídua d'en Balcells, va dir-li cridant amb un bon accent del país:

- Maria de can Pepet Francés, que has visto a la tía, no la trobo, hace estona que no l'encuentro, la he perdido.

La Mare de Déu del Pilar encara riu.

També, a l'acabament de l'any 1939, "l'any del triunfo", feia un dia de fred molt intens i al vespre, estant reunits al consistori, comentaven el temps i naturalment en aquells anys parlaven "l'idioma del Imperio", quan va entrar en Francisco Fàbregues conegut per Paco Masquet, que tot posant-se a la conversa els digué:

- Yo también siento mucho el frio; acabo de llegar en tren de Barcelona i estoy enrampado.

En aquell temps, tots els que treballaven a l'ajuntament eren obligats a parlar en castellà, fins i tot, entre ells. Un dia en Guardiola anuncià la visita de la Morros de Vedella al senyor alcalde d'aquesta manera:

- Señor alcalde, la Labios de Ternera le quiere ver.

L'Emili Sala, conegut com en Parrac, funcionari de l'ajuntament, amb això de parlar el castellà, fins i tot dintre l'ajuntament, sempre que podia hi feia brometa.

Un dia que plegaven de la feina i s'acomiadaven, encara dintre de l'ajuntament, i per tant encara tocava parlar en castellà, en Sala tot rient els digué, en presència del llavors alcalde don Santiago:

- Yo para ir a mi casa voy por "gorrión".

Fa fer una traducció literal i genial traduint "per dalt",
"pardal", "gorrión"!

APARTEU-VOS, SÓC FAMÓS! (62)

Quan els trens no eren electrificats, hi havia molts masnovins que feien el trajecte de Masnou a Barcelona o de Barcelona al Masnou.

Cap als anys quaranta, com que tothom anava amb el tren, perquè eren comptats els qui tenien cotxe, a l'estiu, poc abans de sortir el tren de l'estació, es formava una mica de cua per a comprar el bitllet a la taquilla.

Un d'aquests dies calorosos d'estiu, quan hi havia una vintena de persones fent cua davant de la taquilla, arribà corrent i suat l'actor cinematogràfic Luís Prendes, que en aquell temps era un dels galans més famosos i populars del cinema espanyol, conegut per tothom del poble, perquè passava l'estiu al Masnou.

Tot fent el fatxenda, passà per davant de la cua, disposat a comprar el bitllet, tot dient:

- ¡Soy Luís Prendes!

Però un que també feia cua barrant-li el pas li digué:

- Ep mestre! si vostè és en Lluís Prendes, jo sóc en Duran d'Alella i faig cua com tothom, així és que s'espera com nosaltres i prou.

EL MARIT TENIA RAÓ (50)

Quan arribà el doctor Benito al Masnou, cap els anys quaranta, com era costum, un dia va anar a veure el senyor rector, que llavors era mossèn Joan Sala.

Va dir-li que era el nou metge, explicant-li que era casat, que tenia fills, tot oferint-li també el seu domicili i fent tots els compliments que calien.

Varen passar molts dies fins que es trobaren de nou i, naturalment, es saludaren i el mossèn per cortesia, li digué:

– Salude a su esposa de mi parte, que todavía no he tenido el gusto de conocerla.

I el doctor li contestà:

– Da igual, es muy fea.

El mossèn, que era molt de la broma, ho explicava tot rient i ell mateix deia que quan la va conèixer, va pensar que el marit tenia raó.

ELS OUS DEL PARE (27)

Fa molts anys, on ara hi havia el bar la Cola, entremig de la plaça de la Llibertat i el torrent de Vallmora, hi havia una fonda i una barbaria, que en deien a can Rutllat.

En Sidro dels ous cada setmana els portava un cistell d'ous per les necessitats de la fonda.

Un dia que ell no va poder anar-hi perquè tenia altra feina, va enviar-hi el seu fill que era jovenet, tímid i vergonyós.

El noi va entrar amb el cistell ple d'ous i va dir:

- Déu vos guard, porto els ous del pare.

Què va haver dit, Mare de Déu! Tots els que eren allà, mal intencionats, es posaren a riure, fent burla del pobre xicot.

NO VA NOTAR RES (52)

L'Alberto Peña, més conegut per Benito, treballava a l'Ajuntament i feia de tot: escombrava carrers, feia de carreter... i fins i tot, havia fet de guàrdia urbà. Els dies que a l'escorxador mataven porcs, ells i en Serafí anaven amb el carro a repartir-los per les tendes. Allà on anava, com que sabien què li agradava, l'obsequiaven amb un got de vi, que, amb la confiança i la coneixença, a molts llocs agafava i es servia ell mateix.

Un dia, va anar a can Xuriach, i després de descarregar el porc, va omplir-se un got de vi d'una bota, però es va equivocar i ho feu amb la del vinagre. Després de beure del got, poc a poc, com tenia per costum, per assaborir-lo millor deia ell, s'acostà a l'avi Xuriach, que despatxava darrera el taulell, i per no cridar l'atenció dels clients que hi havia a la botiga, li digué en veu baixa:

-Xuriach, aquest vi se us ha cap-trencat, heu de posar lloquet a la bota.

CALPE VILLA HERMANA (48)

La vila del Masnou s'agermanà amb la vila de Calp als anys setanta... L'amistat del Pere Casas, regidor de l'Ajuntament del Masnou i propietari del Camping Masnou, i el regidor de l'ajuntament de Calp, prpiciaren un intercanvi de les corporacions municipals i de l'eslògan "Calpe villa hermana" plantat a l'entrada de la població, que després amb el pas dels anys ningú no ha recordat més.

El nostre ajuntament va anar-hi convidat amb motiu del inici d'una etapa de la Vuelta Ciclista a España. L'ajuntament de Calp va oferir un sopar a l'organització de la "Vuelta", a la qual van assistir els components de la representació del Masnou.

L'àpat s'inicia amb un bon assortiment de peix i marisc, que els cambrers anaven servint; ara una cosa, ara una altra, llagostins, musclos, gambes, talls de lluç fregit, rap...

En repartir cigales, un cambrer, molt atent, amb el dubte de si n'havia servit a tots als de la taula on era en Jaume Ballester li preguntà:

–Xe senyor, perdone, vostè. Ja li ha tocat la cigala?

En Jaume, estranyat per la pregunta, li digué tot fent broma i molt sonorament:

–No, no me l'ha tocat, i ni ganes!

Això provocà fortes rialles per tota la taula, encomanant-se a tots els comensals, amb la conseqüent sufocació del pobre cambrer, que cada vegada que servia a en Ballester no parava de dir-li:

–Perdone, xe senyor, perdone.

VEUS DE L'ALTRE MÓN (49)

A últims d'octubre, cada any el cementiri és ple de gent, preparant la diada de Tots Sants, netejant i pintant els nínxols.

Un any, quan tothom estava atrafegat fent feina, va ennuvol·lar-se, com si fos un xàfec d'estiu. Tothom va córrer a aixoplugar-se on varen poder, uns a la capella, i molts a les arcades de l'entrada; menys en Roig pintor, que no tenia manies i per no haver d'anar gaire lluny, com que estava enfilat a una escala pintant, es posà dintre d'un nínxol buit, una mica enlaire. Com que no parava de ploure, i ell s'hi trobava bé, es va mig endormiscar i va perdre la noció del temps. Tot d'una, va sentir veus de gent que passava per sota, tornant a la feina, ja que no plovia. Ell, traient el cap del nínxol els digué:

–Nois! Que ja ha parat de ploure?

–Ximple, més que ximple! L'espant que ens has donat, sentint una veu que surt d'un nínxol –li respongueren ben esglaiats.

LA PLACETA (51)

Sempre havia estat la Placeta, perquè la veritat és que no n'hi ha més, i d'allà on no hi ha, no en pot rajar. I allò no arriba de cap manera a una plaça; és una placeta, i amb prou feines.

Fins que l'alcalde, el senyor Salazar, va voler muntar una moixiganda de les seves, i valent-se de les seves amistats amb persones "afines al régimen", va fer venir el senyor Arias Navarro, llavors alcalde de Madrid, per inaugurar la Plaza de Madrid amb una fonteta ornada amb rajoles i amb l'escut de la "Villa y Corte".

El dia assenyalat la Placeta es vestí de gala, garlandes, domassos, banderes a balcons i finestres, serenos uniformats de Festa Major, orquestra, autoritats i "jerarquías del Movimiento", tot esperant l'arribada del senyor alcalde de Madrid.

En arribar amb el cotxe oficial i posar els peus a terra, va preguntar tot estranyat:

– ¿Dónde está la plaza?

Vam haver d'explicar-li que allò era la plaça: una petitesa.

UN CIGRÓ DE MAL COURE (74)

Al costat de casa tota la vida hi havia viscut els de can Pesseta, però la dona, la vella Tuies era de cal Cigró.

Era una sogra de mal ferrar i amb el seu gendre, en Martinet, sempre es barallaven i evitaven. I com que érem tan veïns, des de casa ho sentíem tot.

Un dia, després d'una gran disputa amb crits i insults de tota mena, en Martinet, ja al mig del pati, se n'anà a treballar i per acomiadar-se li digué:

-Cigrona, cigrona, cigrona! Que sou un cigró, que ni posat en remull amb sulfumant no es cou!

TANT HI HA D'ALLÀ A AQUÍ (75)

Als anys seixanta el meu avi Cià era un vellet de noranta i tants anys i es trencà el fèmur, quedant-se sense poder caminar, i havent d'estar tres anys en una cadira de rodes.

El seu fill Felicià, l'oncle de Granollers, el venia a veure quasi cada setmana. Un dia, en arribar, ens va dir:

- He vist a les germanes Encarnació i la Madrona de ca la Madroneta, ens hem saludat i hem parlat una estona. Feia temps que no les veia i les he trobat envellides i molt canviades.

L'endemà les dues germanes vingueren a casa i el primer que digueren fou:

-Ahir varem trobar en Felicià de Granollers i com que feia molt de temps que no el veiem, el vam trobar molt canviat i envellit.

LA MARE SÍ QUE EN TÉ, DE PIT (78)

L'Anita Feu de ca l'Estol venia carn a la plaça vella en una parada, mentre que el seu fill, en Cisco, també en venia, però en una altra parada.

Un dia una compradora d'en Cisco li va preguntar, referint-se a la carn:

- Cisco, que tens pit?

- Jo no, -li contestà en Cisco-, però vagi a veure la mare, que ella sí que en té, de pit.

DETALLISTA EN EXTREM (79)

L'Agustí Casals era un artista que pintava uns quadres amb un estil detallista, d'allò més, quasi semblaven fotografies acolorides.

En un paisatge en el qual es veia el nostre Masnou, vist des dels afores i pels voltants del Pi de l'Indià amb tot el poble, allargassat, arran del mar, es veia com un nuvolet paral·lel a la línia de mar.

Li preguntaren què era allò.

Ell els digué que era el fum del tren de les deu.

FEIA L'ARRÒS (80)

Quan fem les coses, moltes vegades les fem d'esma, sense posar l'atenció deguda.

La Paquita de can Bergilet explicava que un dia, en sortir de l'església, després d'un ofici solemne, amb tres capellans, una festa assenyalada amb prèdica d'un mossèn, vingut de fora, tingut per un gran orador, comentaven la gran eloqüència del senyor predicador, i el senyor rector li va preguntar a la Paquita:

-Paquita, què li ha semblat?

I ella, com que no havia escoltat amb atenció, li contesta:

-Ai, senyor rector, durant la prèdica, jo feia el sofregit de l'arròs.

DAN POR DETRÁS A SAN RAFAEL (81)

Anys enrere, els serenos, a la nit, voltaven pels carrers i vigilaven si hi havia alguna desavinença o algun desperfecte pel veïnat. De bon matí, quan acabaven la jornada, en feien un "parte", per donar compte de les deficiències observades.

En un d'aquells "partes" un sereno en va escriure:

-En una casa de la Pocafarina hay unos canalones "trencados" y el agua da a Sant Rafael por detrás.

ON HO HA APRÈS? (82)

Un dia a la botiga de casa, un nano d'uns deu anys, acompanyat de la seva mare, renegava i deia paraulotes a tort i a dret.

La meva mare, a qui no li havia sentit mai una paraula grollera, allò li devia fer mal a les orelles, se'ls va acostar i va insinuar a la mare del nano:

- Mira, fes que aquest vailet no renegui tant, almenys a la botiga de casa...

- Ai, sí, senyora Filomena -va respondre ella-, té tota la raó. Però aquest cony de nano no sé pas on collons ho ha après, tot això!

EL FOC DE SANT JOAN (87)

Quan jo era un nano, com a tot arreu, al meu carrer, el carrer Sant Pere, fèiem un foc la vigília de Sant Joan.

Cada any, uns dies abans anàvem casa per casa i amb la cantarella de: "Que teniu res per fer el foc de Sant Joan?", recollíem tota mena de trastos vells que feien nosa al veïnat.

A la cantonada de la baixada de can Francisquet, davant de la font, un any el férem tan i tan gros, que degut a l'escalfor, es trencaren els vidres de la vidriera de la casa on vivia la Tulita Mayas amb la seva àvia, una vella ringolaire que no podia sofrir res.

En veure els desperfectes, sortí esverada d'allò més i escridassant-nos amb amenaces d'anar a dir-ho al sereno i de fer-nos pagar a tota la canalla, o als seus pares, els vidres que li havíem trencat.

Sort que entre tots els familiars de la quitxalla la calmaren i li prometeren que l'endemà li col·locarien els vidres nous. El més jove dels pares, que era un fuster d'ofici, es va encarregar de tallar els vidres a mida i col·locar-los, fent la feina, i no ens va costar gaires diners.

¡QUÉ BORDADOS! (88)

La Tulita vivia al carrer Sant Pere des de joveneta i continuà vivint-hi quan es va casar amb en Pepet de can Mainada, tingué fills i s'hi va morir.

Tenia de veïns un matrimoni que eren castellans i que, tot i que feia anys i panys que eren a la nostra terra, no sabien dir ni "Bon dia" en la llengua d'aquí.

La Tulita, com molts catalans fem, i no hauríem de fer, a la senyora Emilia i al senyor Antonio els parlava en castellà; això sí, amb un accent de casa nostra que feia feredat!

Un dia, parlant d'un gos que la Tulita tenia, els va dir:

-Tengo un perro que es muy maco, pero a veces me molesta un poco, porque hace unos bordados muy fuertes que no para.

L'ISLAM CREIX (77)

No fa gaire, al camí ral, una mossa mora, de les moltes que es veuen pel nostre poble, em va aturar per preguntar-me on podia trobar un fotògraf. Molt guapa, amb xilaba, tapada amb el mocador al cap, babutxes acompanyada d'una nena, igualment amb indumentària mora.

M'ho va dir en un català perfecte -cosa que em va estranyar- i tot dient-li "*laila misiana*" (noia maca) la vaig felicitar perquè en sabia tant de dirigir-se en la nostra parla i que no es notava per res els seus orígens africans.

I llavors ella, tot rient, em va dir:

-És clar que no es nota, jo sóc d'aquí! -reia ella- Sóc d'Argentona, però és que el meu marit i jo ens hem convertit a l'Islam!

HISTÒRIES DE “MARINOS”

ELS GEPERUTS DEL MASNOU (86)

Quan tants i tants de vaixells del nostre poble feien la ruta de les Amèriques, a bord no hi tenien massa comoditats i, a més de moltes mancances, no tenien prou espai per tenir les seves pertinences ordenades i en condicions.

Per guardar la roba, com que els faltava lloc, l'apilaven, menys les americanes que les penjaven en penja-robes, amb només un penja i això, naturalment, feia que després d'uns dies es malformés i a l'esquena de l'americana hi quedés un bony prou visible, i quan baixaven a terra mudats i amaricanats, a sota el coll o al cap damunt de l'esquena els quedava una mena de gep.

Per això, en algun port els anomenaven els geperuts de Masnou.

DÉU TOT HO PERDONA (57)

En un dels molts viatges que els vaixells del Masnou feien travessant l'Atlàntic, s'hi embarcà un capellà.

Era la primera vegada que es feia a la mar i l'home no les tenia totes i des del primer dia no parava de passejar per coberta, amb el breviari a les mans, tot resant perquè no naufraguessin, contemplant la mar, a estones moguda i esverada. Al mateix temps, escoltava esborronat els renecs recargolats que deien els marines tot fent les feines a bord.

Un dia, ja cansat de sentir tants disbarats i paraulotes, no pogué més i es queixà al capità de les blasfèmies que deien els seus homes, i el capità li contestà:

- Ai Mossèn! mentre senti la tripulació renegar i dir coses que no han de dir, estigui tranquil, que tot va bé. Però si un dia els sent resar i fer promences a la Mare de Déu de la Cisa, malament, prepari's per al pitjor!

El mossèn no digué res més i feu el sord i continuà el viatge, escoltant tota mena de renecs i paraules gruixudes i amb mitja rialla els deia:

- Fills meus, Déu tot ho perdona, encara que digueu algun disbarat!

QUINA XERRAMECA (84)

Els vells capitans de la nostra marina, degut a que s'enfrontaven a tota la mena de malvestats i situacions difícils, tenien fama de sorruts i de poques paraules, i més aviat tenien el caràcter atapeït.

Un d'aquest, que tot això ho tenia molt accentuat, només parlava per donar ordres a la tripulació i poca cosa més; durant el viatge no conversava amb ningú.

En un dels viatges s'hi embarcà per primera vegada de grumet, un vailet i per fer-se agradable en començar la feina, anava a saludar al capità amb un afectuós:

-Bon dia senyor Capità.

El capità li responia amb un moviment de cap o amb un gruny.

Al cap de tres dies el grumet va saludar:

-Bon dia senyor Capità.

El capità li digué tot malcarat:

-Quines ganes de xerrameques que tens de bon matí, nano!

NOU I NOU FAN DIVUIT (35)

Aquesta història no sé si és certa o bé és una brometa que contava la gent de mar, que es passaven llargues temporades fora de les seves llars –a vegades més d'un any– i quan tornaven, és clar, es trobaven amb la família canviada; algun parent havia mort, els fills estaven crescuts... i fins i tot en trobaven un de nou, si no feia nou mesos que se n'havien anat.

Però el que explicaven els mariners d'aquells temps, tot rient, era sobre un mariner, un manobre d'abord, no gaire llest, una mica curtet, pobre.

Deien que feia tretze mesos que era fora de casa seva, nedant per aquests mons de Déu, i que quan va tornar, la seva dona havia tingut una bessonada i que ell al marxar no sabia que estava embarassada.

Deixant de banda el rebombori i les murmuracions que va haver-hi pel poble, la mare i la família temien la reacció del pobre "pare" quan arribés i en trobés dos de nous a casa.

Sort que trobaren un veí, bona persona, que s'oferí per anar a esperar-lo i fins i tot es comprometé a contar-li tot a la seva manera per tal que no s'enfadés i acceptés els fets.

I tal dit, tal fet. El dia que va arribar el va anar a esperar al port i pel camí fins a casa seva li va dir el que havia passat.

–Mira noi, a casa teva trobaràs novetats –li va dir–. La teva dona ha tingut una bessonada, dos nois, molt macos, que són fills teus.

–Com que són meus?! No pot ser que siguin meus –li contestà–. Que no saps que fa tretze mesos que sóc fora del Masnou? Com pot ser que siguin meus? –va tornar a preguntar amb vehemència– La meva dona m’ha enganyat. Qui sap qui deu ser el seu pare! El que sé, és que meus no són.

–Sí, home, potser sí que tens dret a malpensar una mica –li donà la raó el veí–. Però no perdis la calma, que jo t’explicaré els fets, sense apassionar-te. Reflexiona, pensa i raona encara millor. T’he dit que tens una bessonada, oi? –li continuà dient–. Doncs fes els comptes ben fets; ja veus que nou i nou fan divuit, oi que sí? I veritat que divuit mesos enrere tu eres a casa teva, amb la teva dona, fent vida marital, oi?– incidia de nou el veí–. Això, és veritat o mentida? Ho veus, home?

– Potser sí que tens raó. –va dir el mariner.

– I tant que tinc raó home, que no ho veus?

– Jo no hi havia pensat... que nou i nou...

– És clar, nou i nou són divuit, ja t’ho dic jo!

I el convencé!

El mariner, així, es va alegrar per l'esdeveniment i fins que morí, va creure que era el pare dels fills de la seva dona.

COM TORNÀ A CASA DES DE TANT LLUNY (93)

A mig segle XIX, un vaixell del Masnou va embarrancar a les costes de Galícia. La trista notícia que circulava pel poble era que s'havia perdut sense supervivents.

Però al cap d'un temps, una nit, la família del capità del vaixell naufragat va sentir un soroll continuat, com si rasquessin a la porta i en distingiren un gemec i un lladruc de gos.

Es llevaren per veure el què era i descobriren que era el gos del capità que solia embarcar a cada viatge.

Aquella bèstia salvada del naufragi havia tornat a casa, no se sap com.

Després es feren indagacions i es descobrí que uns supervivents aconseguiren arribar a terra ferma amb un bot, però que foren robats i assassinats ja que havien pogut recuperar la Mota -la caixa de caudals del vaixell-. Un dels assassins va confessar-ho, en mig d'una borratxera.

El més estrany és com aquell gos va arribar a casa des de tan lluny. El més provable és que seguís un carro de traginers dels que feien la ruta de Galícia a Barcelona i que, en sentir parlar en català, orientés els seus passos.

ANÈCDOTES DE TEATRE

COSES DE TEATRE (41)

Com a tot arreu del Masnou, hi ha hagut grups d'afeccionats al teatre, que han fet representacions d'obres amb més o menys encert, en diferents èpoques i també, com a tot arreu, s'han produït situacions que han provocat les rialles del públic, el desconcert dels actors i altres que ni els espectadors ni tan sols se n'han adonat.

D'això ja fa molts anys; va passar en el vell Circo, que després fou la Calàndria.

Feien una obra en castellà, i en aixecar-se el teló, un dels personatges deia:

- "Mala noche se presenta"

Al mateix temps que deia aquestes quatre paraules, el públic va esclatar amb una sorollosa rialla enmig de la sorpresa dels actors que no sabien el perquè, ja que tot just començaven l'obra i a més a més, era un drama.

El motiu d'aquestes rialles del públic fou que al mateix moment que un dels actors deia de la frase "Mala noche se presenta", entraven a la sala, una mica tard i procurant passar inadvertides, ... la família de can "Mala nit"!

També en el vell Circo, una vegada en Marfà era en escena i va entrar en Grau de ca la Gravada.

Mentre dialogaven, en marfà s'adonà que a en Grau li penjaven unes candeles de mocs sota del nas. En Grau duia un fosc bigoti natural, però el portava ple de mocs.

Tot fent el paper de l'obra, en Marfà no parava de donar-li cops de colze, tot dient-li "Moca't porc, moca't!".

Però en Grau no en feia cas i l'altre continuava repetint: "Moca't porc!".

Acabada l'obra en Grau, que era un bromista, va confessar que abans de sortir a escena s'havia posat una clara d'ou al mig del bigoti.

Fa molts anys al Casino feien Don Juan Tenorio. De Don Juan en feia un de Can Cabeça. Don Mejías era un de can Patena.

A l'escena que en Centella i l'Avellaneda aposten pels fets d'un i de l'altre els actors en lloc de dir:

- ¡Pues yo apuesto por Tenorio!

- ¡Pues yo apuesto por Mejías!

Tot fent brometa, però amb to seriós, digueren:

- ¡Pues yo apuesto por Cabeça!

- ¡Pues yo apuesto por Patema!

També, fent el Tenorio, cap als anys quaranta, al vell Casinet. L'escena era el moment en que Don Juan entra al convent i rapta a doña Inés i se l'emporta. Don Juan que era en Duran i Doña Inès, la Sagués, no sé què varen fer però en agafar-la, es van entrebancar i l'un per l'altre rodolaren per l'escenari, enmig de les rialles del públic i la ràpida baixada del teló.

A la Catequística, fent els Pastorets, a l'escena en la qual Satanàs, ple de ràbia perquè ha nascut Jesús, envia els dimonis a sembrar el mal per tot el món, tot acomiadant-se d'un dimoni li digué: "Adéu siau, germà!".

Fent els Pastorets als anys trenta, abans de la guerra, jo feia de Benjamí. Per fer més real la representació, sortia el burro de can Galera, acompanyant en Jonàs i en Mataties.

A l'escena en que canten, tot plorant la mort de l'ase, desesperats i dessolats, es va sentir un gran bram de l'ase darrera l'escenari, que resulta que no sabia que era mort...

A l'escena de l'arribada del fill pròdig, també als Pastorets, en Naïm, era en Riera, en Jeu era en Planes i l'Addaró era jo. Quan el fill pròdig es llença als braços del seu pare i del seu germà demanant-los el perdó, no sé què vàrem fer tots tres però vam caure per terra, tot rient nosaltres i, encara més, el públic.

En una de les últimes representacions dels pastorets que es feren a la Catequística feia de Satanàs en Roses de Can Malanit i en una de les escenes, amb la forta veu de tro que tenia va dir :

-Déu meu, ajudeu-me!

Aquesta vegada el públic va fer una gran rialla.

LA GUERRA

UN MAL RECORD DE LA GUERRA (14)

El juliol del 1936, en esclatar la guerra civil, al Masnou, com a tants i tants pobles de Catalunya, hi va haver una autèntica persecució religiosa. A més de cremar l'església i, després ensorrar-la, van cremar la Catequística i el local de la Federació de Joves Cristians. Es va atemorir la gent que anaven a missa, fent escorcolls per les cases, matant-ne algun i esporuguint el poble de tal manera que tothom va restar mig mort d'espant. Per culminar-ho varen fer una crida, manant, sota greus amenaces, de portar tots els objectes religiosos que hi hagués a les cases, imatges, quadres, llibres, rosaris, a la plaça de l'Església, per cremar-ho tot públicament.

Durant els dies que varen determinar, tothom va portar tot el que tenia, com si fossin un ramat de xais. I la plaça es va omplir d'imatges que semblava el cel, de tants sants que hi havia.

Els milicians, reganyosos i malcarats, recollien el que portava la gent i barroerament ho anaven apilant, enmig de les burles de tots ells i d'uns quants espectadors que eren com ells.

Un d'aquells dies, una tarda calorosa, els milicians es divertien fent escarni dels sants, jugant-hi, els posaven de renglera i hi feien punteria tirant pedres, com si fossin en una parada de les de la fira de Sant Pere. Com mig de puntetes i procurant no fer remor i passar

desapercebudament, va arribar a la plaça, un nano d'uns dotze anys, que tímidament i mig mort de por, portava una imatge de la Mare de Déu dels Dolors, que feia la cara més trista que mai, fins i tot semblava que plorés de veritat. El pobre noi la portava embolicada amb un mocador de fer farcells i es va acostar al lloc on eren havien aquells homes, que no eren homes. A poc a poc la va posar a terra i va desfer el mocador amb molt de compte, però no havia acabat de fer-ho, que se li acostà un d'aquells milicians armat fins a les dents, amb una pistola al cinturó i el fusell a l'espatlla, va agafar la Mare de Déu i d'una revolada la va tirar enlaire; en caure sobre les escales de l'església es va trencar en mil bocins. I encara no en tingueren prou, que un tros del cap, que va anar a parar a prop seu, d'una puntada de peu el van fer anar qui sap on. Tot agafant pel braç el pobre noi que restava mut i mort d'espant, li va dir amb to de burla:

- ¿Qué creías, que ibas a la procesión?

Mentrestant, els altres, rient i rient.

El noi se'n va anar enmig de la riota i de les blasfèmies que sortien d'aquelles boques d'infern; mentre va ser a la plaça de l'Església caminava a poc a poc, però en tombar la cantonada va arrencar a córrer fins al darrere dels col·legis i la Casa Benèfica, a les vinyes i allà sol i impotent, sota un cep, va plorar de ràbia.

Tot això ho sé tant bé perquè aquell noi era jo, i aquelles rialles i les burles barrejades amb renecs i blasfèmies contra el més sagrat, després de tants anys, encara no s'han esborrat, com tampoc les cares dels qui les feien, que els recordo a tots. Ara ja no en queda ni un, tots són morts. Que Déu els perdoni tot el mal que van fer.

COSES DE LA GUERRA (24)

A l'estiu del 36, com arreu dels pobles de Catalunya, es varen produir al Masnou tota mena d'actes de violència amb assassinats, crema d'esglésies, escorcolls per les cases, incautacions de propietats,..., implantant un clima de terror molt gran entre la gent més o menys de dreta o amb sentiments religiosos.

Al Masnou, des dels primers dies els de la CNT-FAI es varen instal·lar al Casino sense que als socis se'ls els donés cap explicació.

La UGT es va incautar de Can Malet, foragitant els seus propietaris que no vam veure més pel poble fins acabada la guerra.

A can Teixidor, eren els amos de la col·lectivitat de pagesos formada per quatre mossos del camp que es transformaren en amos i senyors de la propietat. Varen emblanquinar el celler, perquè el van trobar fumat i negre, cosa que es conservava com una relíquia ja que deixava constància del pas dels francesos l'any 1.808, que saquejaren la masia i cremaren el celler.

Els d'Esquerra Republicana es van fer seu el Casinet, però ho feien "democràticament".

Primer varen destituir la junta i n'hi varen posar una, amb els seus adeptes. Després varen començar una renovació

general, en la qual dos o tres membres del Comitè Local, armats amb pistoles a la cintura varen proposar de dissoldre la societat i que des d'aquell moment fos el local d'Esquerra Republicana, cosa que va ser aprovada per una unimitat absoluta, ja que cap dels assistents va gosar dir res en contra.

I encara no en tingueren prou, que van dir que quedaven expulsats els socis d'una llista que van llegir a continuació, en que se'ls tractava de facciosos i indesitjables; se'ls va demanar que, quan els nomenessin, podien aixecar-se i marxar. Només va haver-hi un senyor que va tenir la valentia de demanar la paraula i ben dit, amb educació i fermesa, els va dir que allò que estaven fent era una injustícia, un acte despòtic i antidemocràtic. Per resposta li van dir que s'havien oblidat de posar el seu nom a la llista i cridant ben fort, qui presidia l'acte va dir:

- Senyor Nogués, ja pot fotre el camp!

Naturalment, tots els de la llista no eren dels seus i més aviat eren de dretes. Entre ells hi havia el meu pare, els oncles i l'avi patern, l'avi Felicià.

A l'avi matern, en Josep Pujadas Truch, no el van nomenar i no va patir la vergonya d'haver-se d'aixecar i marxar, ell que s'estimava tant el Casinet!. I és que no el van trobar a la llista de socis perquè era Soci Honorari.

Tot devia ser una distracció, perquè l'endemà, a la llista que van penjar al taulell d'anuncis sí que hi figurava el seu nom. L'avi Pepet i en Martí Cabús Matamala, tots dos Socis Honoraris, eren els últims de la llista.

GRÀCIES A DÉU! (25)

Durant els primers dies de la guerra, per anar del Masnou a Barcelona es necessitava un salvaconduit facilitat per l'ajuntament, amb la firma del Comitè Revolucionari Local.

Aquells dies va haver-hi cua per anar a buscar-lo.

Els feien entrar a dins d'un despatx i després de prendre'ls l'afiliació se'ls donava un tros de paper autoritzant-los per anar a Barcelona.

Un d'aquells dies, el primer que va entrar va fer-ho saludant amb tota la naturalitat, amb un tradicional i catalaníssim "Déu vos guard!". Com que, per aquella mena de gent no n'hi havia de Déu, el varen renyar escridassant-lo i dient-li que allò no es deia, que d'ara en endavant ho fes dient "salut" per saludar, i a més, aixecant el puny clos.

En va entrar un altre, i un altre, i també van fer-ho amb el "Déu vos guard!"; i l'enuig dels del Comitè va anar creixent fins arribar a les males paraules, cridant i amenaçant.

Un dels que esperava, en sentir-ho els va dir:

- A mi no em passarà, ni em renyaran ni em diran res.

I va entrar ben decidit i, aixecant el puny, va engegar amb veu ben forta:

- Salut, companys!

I va obtenir per resposta:

- Gràcies a Déu que n'entra un que diu "Salut"!

MEA CULPA (60)

En temps de la República, a les escoles públiques es deixà de banda l'ensenyament de la religió i una colla de pares, desitjosos que els seus fills rebessin una educació cristiana, fundaren una cooperativa escolar amb el nom de "Grup Escolar Sant Jordi", que va tenir vida durant els cursos 1934/35 i 1935/36.

Entre aquests pares hi havia el meu i per tant jo, naturalment, vaig ser un dels alumnes d'aquesta cooperativa escolar. Malauradament, amb l'esclat de la guerra civil a l'estiu del 1936, tot se'n va anar en orris.

Al capdavant de l'escola hi havia un mestre malagueny, mig integrat a la Catalunya, que es deia Juan Mejías Gil i amb l'esclat de la guerra es va quedar sense feina i sense ingressos, tenint esposa i fills per mantenir. Aquell estiu del 36, el pobre home, per guanyar-se un jornal, donava classes particulars a casa seva a molts alumnes de l'antic Sant Jordi.

Un dia ens comentà, que per al proper curs, al setembre l'ajuntament estava organitzant la posada en marxa de "L'Escola Nova Unificada" i que ell els havia anat a demanar feina i que l'havien engegat a la merda (cito textualment), perquè procedia d'una escola cristiana i per tant, ens digué que es veuria obligat a buscar-se feina fora del Masnou i que nosaltres ens quedaríem sense classes, en pocs dies.

A últims d'aquell colorós estiu, un migdia sortint de classe, amb llibres i llibreta sota el braç, en passar per la plaça de l'església, ens vam aturar a badar, i perquè estaven tirant les campanes campanar avall. Després d'haver cremat l'església el dia 20 de juliol i altres dies seguits, van quedar només les parets. Aquell dia, sota la mirada vigilant i competent de les autoritats de la vila, tocava llençar les campanes a la plaça. Deien que per fer-ne material de guerra.

Amb la inconsciència dels dotze anys, mig atemorits i encuriosits, ens quedàrem a veure l'espectacle, mai vist, de l'aterratge de les campanes.

Tot i que la plaça era plena de gent, l'alcalde i els seus acompanyants s'adonaren que un grup de nois eren en aquell lloc, amb signes evidents de sentir i escoltar.

Ens cridaren i ens interrogaren: "On aneu a classe?", "Quin mestre teniu?", "A quines hores hi aneu?", "Què li paguen els nostres pares?"...

Totes aquestes preguntes me les feren a mi, ja que era el més conegut del senyor alcalde, en Tomàs Ferrer Just, més conegut per en "Mico". Els diguérem la veritat de tot i després de mirar-nos els llibres i llibretes, em deixaren.

No sé com va anar, però l'endemà al matí ja no anàrem a classe. El mateix dia cap al tard, un escamot de milicians detingueren el mestre, el senyor Mejías i el portaren a Font

de Cera, on l'assassinaren criminalment en un revolt de carretera.

Fou per les nostres declaracions? De la picabaralla que tingueren quan els va anar a demanar feina? I si en lloc d'anar a la plaça de l'Església a badar, haguéssim passar per un altre lloc? L'alcalde no ens hauria vist? Potser al senyor Mejías no l'hi hauria passat res ...

Després de tants anys, encara tinc recança i em sento una mica culpable d'aquells fets.

GRÀCIES, MOLTES GRÀCIES! (68)

El dia 26 de gener del 1939, el poble estava expectant. Ningú no sabia el que podia passar i, mig morta de por, la gent no gosava sortir al carrer.

Ja feia dies que la carretera era una currua interminable de gent de tota mena, que amb els medis de locomoció que tenien a l'abast fugien cap a França, davant l'evidència que la guerra era perduda i que les tropes franquistes avançaven sense trobar resistència gaire bé enlloc.

El matí d'aquell dia 26 transcorregué plàcid i tranquil i continuava la desfilada de gent; gent desmoralitzada, bruta, cansada de tanta i tanta guerra, mentre la població estava quieta a les cases, esperant, temerosos, els esdeveniments que vindrien.

Tots estàvem pendants de les ràdios, que no deien res i circulaven rumors que els "Nacionales" eren a les portes de Barcelona i que les autoritats civils i militars republicanes eren camí de França.

Però aquella calma tan estranya es va acabar brutalment, de cop i volta. A primera hora de la tarda, uns quants avions franquistes sembraren la mort i el pànic per tot el poble. Bombardejaven tot el llarg de la carretera. Les bombes, que per sort no devien ser gaire potents, no causaren danys massa importants als edificis del camí ral, però això sí morts a la carretera. Prop de l'estació de Masnou, on hi havia la

sastreria Fortuny; a la plaça de vendre, al Casino, hi hagué morts; i a la platja també n'hi hagueren.

Però on els bombardejos van ser més grossos i aparatosos fou en el tram entre el col·legi de la Sagrada Família, llavors local de les Joventuts Llibertàries, fins davant de can Matalí pastisser, ara can Fortuny sastre. En aquell tram de carretera van haver-hi cinc morts i alguns ferits de la gent que passava fugint cap a França, com també dos cavalls que, malferits, es dessagnaven tot espeternegant al mig de la carretera i també va quedar algun vehicle avariat i entregirat obstruint el trànsit.

Tot plegat va ocasionar un col·lapse que durà unes hores abans que la carretera no quedés lliure.

I entre els passavolants que no podien passar i la gent del poble que auxiliaven els accidentats i algun badoc, no sé d'on va sortir la veu que a la Sagrada Família, llavors local de les Joventuts Llibertàries, hi havia menjar emmagatzemat.

En un no res, una gernació famolenca i agressiva va forçar les portes i es llançaren sobre tot el que trobaven: sacs d'arròs i llegums, caixes de conserva, pots de llet condensada; tot en pocs moments quedà buit. Eren tots els queviures que guardaven per a ells i no podíem tenir els del poble, que patíem gana i tota mena de privacions, mentre ells menjaven de tot, tot, tot es buidà.

Quan a casa vam saber que a les Joventuts Llibertàries es podia agafar alguna cosa de menjar, jo que tenia quinze anys, acabats de complir, vaig córrer tant com vaig poder i, Mare de Déu, quins desengany i quina frustració! De tot el que devia haver-hi, no en quedava res, només hi havia caixes esbotzades, sacs estripats i grans d'arròs, mongetes, cigrons, llienties, tot brut i trepitjat.

Abatut, amb el cap cot i quasi amb llàgrimes als ulls, vaig anar-me'n cap a casa, tot pensant com diria a la mare que no portava ni una petita cosa.

Pel camí, al carrer Dr. Curell, em va veure la senyora Conxa, mare de les Meler i pobre dona, sense que jo li digués res, va endevinar d'on venia i la causa de la meva cara de pomes agres. Em va fer anar a casa seva i em va donar un pot de llet condensada.

En veure el meu aspecte desolat, li vaig fer llàstima i em feu un petit regal, que em va fer molt content i li vaig donar les gràcies ple d'emoció.

Gràcies senyora Conxa, moltes gràcies!

Després de tants anys encara recordo la bona obra d'aquella santa dona i sempre li dono gràcies, tot i que ella ja no és d'aquest món, però la seva generositat segur que li va valer perquè li obrissin les portes de la Glòria.

EL MESTRE MILLET VENIA A CASA (28)

De la personalitat del mestre Millet, què en podré dir, pobre de mi, que no hagin escrit mils de vegades, més bé que jo, tanta gent del país.

Només uns records, personals, dels dies que venia a casa a visitar el meu avi Pepet, sobretot aquells primers dies del que fou la guerra civil.

Jo era un adolescent, tenia dotze anys.

Tothom sap la indignació que va sentir quan el 20 de juliol del 1936 van cremar l'església i que el seu fill Lluís Maria el va haver d'aturar ja que estava disposat a anar a l'església i enfrontar-se amb aquella colla d'incendiàries.

Recordo que comentava aquest fet amb l'avi i deia que com a masnovins i cristians havíem d'avergonyir-nos per no haver intentat d'evitar la crema de l'església, que deia que era una prova de la fe dels nostres avantpassats, que amb el seu esforç aixecaren un temple per glorificar Déu, i que els masnovins, amb covardia, ara no feien res per aturar-ho i que Déu i Sant Pere, el nostre patró, quan seria l'hora ens demanaria comptes.

Com a cristià que era de cap a peus, deia que havíem d'haver corregut el risc, fins i tot, d'exposar la vida i no permetre que saquegessin i cremessin l'església.

S'acusava de covard.

Més endavant, quan la revolució dels primers dies es va convertir en una guerra, tots dos comentaven el curs dels esdeveniments i la manera de fer dels dos bàndols i en preveïen les conseqüències funestes per Catalunya, tant si guanyaven els uns com si guanyaven els altres, i el senyor Millet, que així l'anomenava l'avi, es feia, més d'una vegada, aquesta pregunta:

-Quin pecat tan gran deu haver fet Catalunya per què sigui un poble tant dissortat?

L'últim dels meus records del senyor Millet fou quan es va morir el meu avi, abans d'acabar la guerra.

Va venir a casa i després d'expressar el seu condol amb poques paraules, va demanar per veure un moment el difunt. Va entrar a l'habitació, i al costat del llit on jeia el meu avi mort, restà uns moments cap cot, murmurant una oració. Després se'n va anar només dient adéu siau.

HISTÒRIES DE LA MILI

EUNUCOS (96)

En tot el temps que vaig ser a Tetuán fent el servei, dintre de l'Ejercito Español, els catalans en sentíem de totes, pel sol fet de parlar la nostra llengua.

Segur que el percentatge de catalans a l'Àfrica, amb comparació al de les altres regions de l'Estat, era el més elevat. En aquell temps, per cada soldat de la resta d'Espanya, n'hi havia vint-i-cinc de catalans. I és clar, per tot arreu, dintre i fora del quartel, sentíem parlar el català. Era un tribut que Catalunya pagava per haver perdut la guerra. L'oficialitat, que tenien els fums, amb la vanitat de ser "l'Ejercito Vencedor", no ens perdonava que parléssim català i ens reprimia de mala manera quan ens sentia.

Una de les moltes vegades que ens renyaren, un tinent ens esbroncà perquè en un passadís d'unes oficines un grup d'amics parlàvem català. Va sortir tot enfurismat i entre els molts insults, el que més lleu fou el de *polacos*, ens va repetir una i altra vegada el de *eunucos*, *catalanes eunucos*, sense que cap dels que vam sentir-lo sabéssim què volia dir.

Ens preguntàvem què era això d'*eunucos*. «Què deu voler dir?».

Llavors, no érem gaire instruïts, érem joves i inexperts i no havíem anat gaire a l'escola, ja que la guerra ens privà d'aprendre moltes coses. Intrigats, però, vam anar a l'Hogar del Soldado, on teníem una petita biblioteca i un *Diccionario*

*de la lengua española. Allà ho vam averiguar.:
«Eunuco:Hombre castrado, destinado en los serrallos a
custodiar las mujeres».*

Un del grup va dir:

- Home, moltes gràcies! Podem ser de tot, però no això!
Aquest animal, que em deixi la seva dona i li faré una
demostració que d'*eunuco* res de res!

NOIS, QUE SABEU QUINA HORA ÉS? (89)

A l'any 1945, vaig anar -més ben dit m'hi van portar- a fer el servei a terres de la moreria, a Tetuán, capital del Protectorado Español.

En aquesta terra, llavors ocupada militarment per l' Ejército Español, érem una gran munió de xicots, la majoria catalans, a qui enviaven lluny de la nostra terra. Jo sempre dic que vam ser un quant temps a l'exili.

A les hores lliures, com que tampoc no teníem gaires diners, ens distrèiem passejant pels carrers de la ciutat, que per cert, tenia llocs molt bonics. On anàvem sovint era al barri moro. Badàvem i ens distrèiem.

Carrers, estrets, amb constants zig-zags, sempre plens de gent que anava i venia de no sé on, que parlava i cridava sense que sabéssim què deien. Cada tros era diferent, pels oficis que exercien els veïns; feien sabates i babutxes, objectes de metall, gravadors, teixien amb vells telers manuals. Allò era tot un espectacle.

En una placeta, un zoco, on hi venien de tot, i on tímidament hi entrava una ullada de sol pel mig d'una arbreda, alguna vegada havíem vist un home que tocant una flauta, feia ballar una serp. Allò era una altra mena de món.

Un dia, cosa molt freqüent, vàrem veure un xicot jove, que seia en un tamboret, amb un cavallet davant amb la tela,

pintant un dels racons més bonics i típics del barri. Ens posarem al seu darrera i comentàvem i fèiem de crítics artístics. Que si el color, que si la perspectiva, que el trobàvem massa lluminós... La veritat, no el deixàrem massa ben parat, pensant, però, que no ens entenia, ja que naturalment nosaltres parlàvem en català.

Quan ja ens en anàvem, el pintor, que restà callat tota l'estona mentre pintava, es girà i dirigint-se a nosaltres, ens digué:

-Nois, que sabeu l'hora que és?

Era tan català com nosaltres i ens entenia perfectament!

Ens va dir que era de Barcelona; i fórem amics, això sí, no férem mai esment dels nostres comentaris.

JO VAIG FER DE DOLENT (72)

Quan jo tenia vint-i-un anys, em van enviar a fer la mili a l'Àfrica, al Grupo de Fuerzas Regulares de Infanteria, Indígenas de Tetuán nº 1, així de llarg, com també fou llarg, llarguíssim el meu captiveri: dos anys i mig i dues setmanes!

I és clar, amb tant de temps voltat de gent mora, sense voler, em quedaren unes quantes paraules a la ment del parlar de la moreria. Encara ara, sé comptar fins a deu, sé dir adéu siau, gràcies i quatre coses més, i alguna paraulota, que és el primer que s'aprèn d'un idioma.

Ara, al cap dels anys, al Masnou en tenim no sé pas quants de magrebins, i els nois i noies que van a l'escola parlen el català molt bé.

Amb una nena d'uns deu anys ens vam fer mig amics perquè jo li deia alguna paraula en la seva llengua i un dia, una mica intrigada i sorpresa em va preguntar:

- Però tu, què hi feies a Tetuán tant de temps?

Jo li vaig explicar que feia el servei i que era un de tants i tants soldats que fèiem estada a l'Àfrica per força, i, fins i tot, li vaig ensenyar una fotografia, vestit de soldat.

Lavors em va dir:

- Ah sí! ja ho sé, tu ets dels dolents!

Ves per on, una temporada de la meva vida vaig exercir de dolent!

PERSONALS

PERELADES (39)

L'amic Ricardo Perales ens havia fet riure molt amb les seves dites i equivocacions. Llavors, als anys quaranta, teníem moltes ganes de riure i érem molt joves. Tenia una manera de parlar molt original. Per dir dones, deia ous. Per dir com, deia tan. Però el que ens feia més gràcia, i fins i tot, de vegades ens en havíem burlat –potser fins i tot una mica massa–, eren les seves equivocacions.

Una vegada que vàrem anar a Montserrat, en passar per Sabadell i Terrassa, ens va dir que eren unes ciutats molt “fabucoses”

Per ell el Palau de la Música tenia unes qualitats molt “aquàtiques” (en comptes d'acústiques).

A una noia que es deia Sofia li va dir Constantinobla.

Ell no fumava, perquè deia que era molt “perjudical”.

Un diumenge va anar a Barcelona a missa a l'església de oan Just Pastor.

El carrer de l'Ali-Bey de Barcelona, era el carrer de l'Ali-baàa.

La parella Manolo Caracol-Lola Flores, llavors de gran actualitat, eren en Manolo Flores i la Lola Caracol.

L'Errol Flynn, era l'Arril Flann.

En Ronald Colman eren en Rolan Comlan.

I moltes més que el temps m'ha fet oblidar. Tot i amb, les més sonades les va escriure quan va anar a fer la mili l'any 1944 a la Vall d'Aran.

Pels voltants de Setmana Santa va escriure a en Cesari dient-li que trobaria a faltar anar, com cada any, a Badalona a veure la Processó de Corpus de Setmana Santa.

Jo, l'any següent, el febrer del quaranta-cinc, vaig haver d'anar a fer el servei, i em va tocar anar a l'Àfrica. Dies abans d'anar-me'n, li ho vaig notificar per carta i ell em va contestar amb una llarga missiva, tot lamentant la meva mala sort d'haver d'anar tan lluny. Em deia: "Cuando sepas tu dirección, me la mandas a mí, para saberla yo."

REBI EL MÉS SENTIT CONDOL (91)

Quan ens vam casar, a l'any 1960, anàrem de viatge de nuvis a Madrid. Com que a la capital del Reino hi viu una noia de Teià, molt amiga de la Mercè, la meva dona, en fórem els seus hostes i ens obsequiaren molt, van ser els nostres cuiners i ens van fer passar uns dies agradables gaudint de la seva companyia.

Aquests amics de Madrid són descendents de Teià i fa molts anys que vivien a Madrid, on hi tenien la feina. Tenien una àvia del seu marit que en saber que jo era del Masnou, em va comentar que ella tenia un cosí del poble, que feia poesies i que cada any feia les follies per les caramelles de la Palma i de la Unió, que es deia Josep Pujades. Ves per on, era el meu avi!

Un dia la Mercè va voler anar a la perruqueria i la Maria Carme, la seva amiga, la va acompanyar; vam quedar que ens trobaríem al portal de l'església de Sant Francisco el Grande.

Em deixaren i jo vaig anar a l'església a fer temps, tot contemplant les belleses que hi conté.

Tot d'una, entrà molta gent, i pel que vaig veure era un funeral d'algú important. Ofici solemne de requiem, amb tres capellans a l'altar, música i cants fúnebres. Com que tenia temps de sobres i les noies de Teià no venien, vaig oir missa, resant pel difunt, que no coneixia. Quan es va acabar, no

podia sortir ja que vaig quedar atrapat en mig de la gent, que anava arrengrarada a acomiadar el dol.

Allà a l'atri de l'església hi havia la família que rebia el condol dels assistents al funeral que, en fila, anaven passant fen estretes de mans amb mostres de condol. Jo no vaig tenir més remei que posar-me al rengle i de mica en mica, arribar al cap de dol i encaixada i copets a l'espatlla, per aquí i per allà, em vaig acomiadar de la família desitjant-los "muchos años, que puedan rogar por su alma", com tothom deia.

Mentre, la meva Mercè i la Maria Carme, d'un tros lluny em veieren i en veure el meu comportament es feren un tip de riure. Però, què havia de fer si no? I que "en gloria esté", ni que no sé qui era.

S'HA DE MIRAR BÉ (36)

Quan va néixer el nostre fill, el 1970, els meus pares ja tenien set néts; però exceptuant del primer, un noi, la resta eren noies. En l'espai de sis anys, cada any, va néixer una nena. El nostre noi va arribar quan la més petita ja tenia més de set anys i a casa pensaven que repetirem noia, sobretot la meva mare.

El dia que va néixer, varem sortir de casa a mitja nit cap a Badalona, amb corredisses, ja que es va avançar un mes i la cosa anava de pressa.

A dos quarts de set del matí, vaig arribar a casa amb l'alegria que és de suposar, per fer-ho saber als meus pares.

En entrar, tot content, vaig cridar:

–iPare, mare! Hem tingut un noi, i tot ha anat molt bé i la Mercè està bé i el noi és molt maco.

La mare –pobre mare– tot plorant d'alegria, com que creia que tindria una altra néta, em va dir:

– Noi, noi, que ho has mirat bé que fos un noi?

POBRE PARE (67)

A la primavera de l'any 1989, un diumenge hi va haver una concentració de cossos portants del Sant Crist de l'Arxiprestat de la Cisa, a Vilassar de Dalt.

Fèiem un Via Crucis pels carrers de la població, una mica llarg perquè cada un dels membres dels diferents Cossos de Portants poguessin portar el Sant Crist durant un tros del recorregut. I després una missa a la parròquia. Acabàvem amb un acte de germanor, fent un berenar, acompanyats per les nostres esposes.

Naturalment, això ens omplia tota la tarda i el vespre i la meva dona i jo arribàvem a casa una mica tard; devien ser pels vols de les onze.

El meu pare, que era un vellet de noranta-un anys, havia passat tota la tarda sol a casa, ja que els nostres fills també sortien.

Tantes hores sol, avorrit, mirant la televisió i escoltant la ràdio, o totes dues coses a l'hora, pobre, va trobar la tarda més llarga del compte, li devia semblar que era tard i molt tard.

Quan vam arribar ens va renyar com si fóssim uns nens petits, com si haguéssim fet una malifeta, tot recriminant-nos la nostre tardança.

El nostre fill, que llavors tenia 18 anys i que tenia molta més llibertat que la que mai no havia tingut jo, i alguna vegada sortia i arribava a l'hora que volia, ens digué:

- Pares, sabeu que m'ha dit l'avi?: «Noi, no és estrany que tu arribis tant tard a casa, ja que els teus pares, et donen molt mal exemple».

Pobre pare!

ANÈCDOTES DE TOTA MENA	3
La llegenda d'el torrent d'Ase	5
El testament d'en Xena	7
El son d'en Noni	8
Per tocar el violí	9
No serveixen de res	11
El marquès de la manguera	12
Si no en pago un, com vols que en pagui dos?	14
On haig d'anar?	15
Lluny del Masnou	17
Peretonades	19
Un xofer distret	22
No hi ha com un bon amic	25
Com obtenir el carnet de conduir	27
L'hàbit no fa el monjo	29
Era un geniüt	31
Quina oca més rica	33
L'aigua de mar s'ha acabat	35
Al castanyero, se li van cagar al cistell	36
Per anar a l'infern no s'ha d'anar a missa	39
Canvi de sang	41
El contrabaix d'en Marfà	42
Tot no es pot tenir	43
El nou cementiri	45
Quina troballa!	47

Una alcaldada	49
No confonguem	50
Vocació i bon humor	52
No eren "ais", eren cebes	55
És per avui	56
En Milhomes	57
Els c..., senyor rector!	59
Contents i enganyats	61
Déu ens guardi de provar-ho	64
Una felixonada	65
Entremeliadures d'escolanet	66
S'ha de despenjar el mort	67
Per fugir sense pagar	70
No ve d'una "r"	72
Era amb "b" o "v"	74
Al masnou diem "nauranta"	75
Que no, que no... i va ser que sí	78
Santa inocència	80
Mossèn Caiona	82
¡A la rebelión!	84
Catalanades	85
Aparteu-vos, sóc famós!	88
El marit tenia raó	89
Els ous del pare	90
No va notar res	91

Calpe villa hermana	92
Veus de l'altre món	94
La placeta	95
Un cigró de mal coure	96
Tant hi ha d'allà a aquí	97
La mare sí que en té, de pit	98
Detallista en extrem	99
Feia l'arròs	100
Dan por detrás a san Rafael	101
On ho ha après?	102
El foc de Sant Joan	103
¡Qué bordados!	104
L'islam creix	105
HISTÒRIES DE "MARINOS"	107
Els geperuts del Masnou	109
Déu tot ho perdona	110
Quina xerrameca	111
Nou i nou fan divuit	112
Com tornà a casa des de tant lluny	115
ANÈCDOTES DE TEATRE	117
Coses de teatre	119
LA GUERRA	123
Un mal record de la guerra	125
Coses de la guerra	128

Gràcies a Déu!	131
Mea culpa	133
Gràcies, moltes gràcies!	136
El mestre Millet venia a casa	139
HISTÒRIES DE LA MILI	141
Eunucos	143
Nois, que sabeu quina hora és?	145
Jo vaig fer de dolent	147
PERSONALS	149
Perelades	151
Rebi el més sentit condol	153
S'ha de mirar bé	155
Pobre pare	156

